

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 34 korona.
Egy hónap 3 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 38 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉS:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólír sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Szerda, augusztus 12.

Mai számunk főbb közleményei:

Vésztések: A nábob leánya.
Belgrádi események.
Nagy vasúti szerencsétlenség.
Arad- és csanádmegyei molnárook gyűlése.
Halál a hadgyakorlaton.
A válság eseményei.
A milliommeggyőztetés.
A király és a helyzet.
Dömötör László halála.
Tisza István gróf eseményei.
A minoriták nagygyűlése.
A város közgyűlése.
Váltóhamisító ügyvéd.
Tárcs: Egészséges álom. Irta: Kozma Andor.
Regény-Ösarnok: A teltekek kincse. Irta: Ritt Gyula.

A nábob halála.

Arad, augusztus 11.

A Medgyes-Egyházán agyonlőtt nábobnak: *Ujhegyi* Lipótnak halála csunya halál. Semmi sincs benne a végső elpihenés serenus jellegéből, se a nagy bucsuzás tisztító melankoliájából, ellenben igen sok az élet piszkából. A nábobnak esze ágában sem volt, hogy itt a halál s azon volt, hogy még többet harácsoljon az életnek. Oly erősen és oly szenvedélylyel tapadt az élethez, mintha nem is csak egy emberélet, de már idelelt az örökkévalóság volna kimérve számára.

Kincse, jószága annyi volt, hogy dusan lakhatott volna belőle, de ő nem nyughatott. Mintha attól tartott volna, hogy nem futja belőle: gyűjtött, zsarolt,

harácsol, hogy minden időkre legyen. És kegyetlen, könyörület nélkül való volt, mintha csak az utolsó falatját védelmezte volna; keresztül gázolt, akin csak lehetett, mintha élete függött volna tőle, hogy másokat agyontiporjon.

Ebben az ádáz munkában érte a halál. Jött egy ember, egyike ama számosaknak, akiket szerencsétlenségbe döntött, akiket földönfutókká tett és nyakszirten lőtte a nábobot, úgy hogy mindjárt meghalt. Ott esett el, prédára járásának könnyel és kétségbeeséssel megmunkált területén és akkor, amikor már szinte vihette volna új zsákmányát.

Ugy van, hogy ez a halál csupa diszsonancia. Az emberélet gályája, ha lelohadt vitorlakkal, csöndes lassúsággal beuszik a végső révbe: ebben van szépség, de a nábob gályája zátonyra jutott, megfeneklett, amikor még javában hásítani akarta a hullámokat és ez hiányával van minden szépségnek.

A halottakat sajnálni szokás, de a nábobban a pénz annyira eltemette az embert, hogy csak keresés után találjuk meg. Amit előszörre látunk benne és ami mindvégig konzekvens tulajdonsága, az a pénz szeretete.

Pályáját azzal kezdte, hogy a pénz kedvéért megtagadta az apját, középen azzal jelölte, hogy inkább egy évig börtönben ül, semhogy huszezer forintot — vagyonaéhoz képest valóságos koldusösszeget — veszendőbe engedjen, végezetül

pedig ime, ismét a pénz, amely után való csillapíthatatlan étvágya fegyvert adott a zaklatott adós kezébe.

És amilyenek ezek a főállomások, olyanok voltak a közbenesők is. Szerezni, minden áron, minél többet szerezni, tekintet nélkül a nyomorra, gyászra és kétségbeesésre, mely a harácsolás nyomán felfakad, nem hallgatva a jajkiáltásokra, az átkokra, melyek a szerzést kísérik — ez volt a nábob életrecipéje.

Nem jobb-e, ha csak e szenvedély nagyságát nézzük és nem beszélünk az emberről, akinek lelkét e szenvedély kitöltötte? Mert honnan vegyük a sajnálat ígét?

De kárhoztassuk talán a pénz hatalmát? Ez így általában képmutatás volna. A vagyon jó és kívánatos valami; nemcsak hiábavaló, de esztelen dolog is elene szónokolni. Csakhogy különbséget kell tenni. A pénzt azért jó, mert nyitja az élet javait záró minden ajtónak; a legfőbb fegyver, amit az ember a hódításra kieszt. Ámde csak eszköz és nem cél, és ahol ez az összetévesztés kezdődik, ott an támad a pénz örülete is.

A szerzés szenvedélye itt jut paroxizmusba és a nábob pszichológiája itt szögellik az érthetetlenségbe. Tantalus kínjait veszi magára, aki — mint ő tette — csak a gyűjtés végtelen vágyának engedelmeskedik és ha a bevégeződés tükrében tekintjük, még kevésbbé tudunk okadatolást e választásra.

Mert pénzt halomra gyűjteni a pénz

Egészséges álom.

Irta: Kozma Andor.

A bivaly újságíró-társunk volt. Bihar Péter volt az igazi neve, de lévén roppant testes, lomha fickó s éppen semmit sem értvén tollforgató mesterségünkhöz, rászolgált a fenti becéző nevezetre.

Patakfalvy Riza tragikai hősnő volt a népligeti nyári szinkörben.

A bivaly és hősnő szerelmesek lettek egymásba és ezt a tülzásba vitték. A bivaly emellett csak oly hatalmas étvágygyal evett, mint annakelőtte. Hogy és mint evett ez időben a hősnő, azt nem tudom.

A bivaly egy este a rendes kávéházunk utcai oleánderjei tövében többek között megemlíté, hogy ő holnap oltárhoz vezeti Patakfalvy Rizát. En pedig másnapi tervemül azt válaszoltam, hogy kirándulok a Margit-szigetre. Egyikünk sem tulajdonított a másikunk tervének nagyobb fontosságot.

A bivaly aztán férje volt a hősnőnek. Ezt a szinlapokról bizonyosan tudtam, mert ettől fogva azokon a hősnő B. Patakfalvy Rizának volt írva. Egyébként a bivalyon nem látszott semmi változás. Ugy élt és korhelykedett éppen, mint máskor.

Miután már ősz lett és a visszavonhatatlanul utolsó szinkör előadásokról érzelgő szinlapok még mindig B. Patakfalvy Rizát írtak, meghatott a frigy nem várt tartóssága. Egy éjfélt után háromórán hazamenés alkalmával te-

hát indítatva éreztem magamat arra, hogy barátom előtt szavá tegyem házaseletét.

— Boldog vagy bivaly?
— Boldog az ördög!
— Nono, hát mi baj?
— Hát semmi. Riza kiálthatatlanul féltékeny. Megtudta a történetemet Angyalváry Arankával, a naivával.

— Miből?
— Hát hogy az Arankával mentem néhányszor vacsorálni. No és Arankáról megírtam néhányszor, rogy jól domborított.

— Es csakugyan jól domborított?
— Biz' Isten jobban, mint a Riza.
— Akkor igazad volt. A szini tudósításokban fő az igazság.

— S most az a baj, hogy Riza a vidékre szerződött s el kell neki menni. Aranka meg nincs szerződve, hát nem megy el. A Riza ennélfogva biztosra veszi, hogy én folytatni fogom a viszonyt Arankával.

— És fogod?
— Hát hogyne fogom.
— Szép. És boldog házassági frigyed azért marad?

— Miattam maradhatna. De Riza minap a váloperről kezdett beszélni. No jó, nem bánom, mondom én.

— Es?
— Es erre Riza, noha az ő gondolata volt az egész, nagy lármát csapott. Hogy ő akkor megöli magát!
— Szegény!

— Ne is ügyelj! Azért nem igaz ám. De hogy őli meg magát. Esze ágában sincs.

A bivalynak e megnyugtató nyilatkozata ellenére is, vagy egy hét múlva, éjfélt felé egy viceházmester-féle kereste kávéházunkban asztalunk királyát, az öreg Sipit. Ennek becsületes neve Sipos volt s szintén szinbírálatosat írt. A bivaly nyáriakat, az öreg Sipi téliakat. A bivaly butákat, az öreg Sipi okosakat.

A viceházmester egy levélkét adott át az öreg Sipinek, melyben B. Patakfalvy Riza azt írta, hogy mire az öreg e sorokat olvassa, ő már nem lesz az élők sorában. Főlvágja ereit a Tulipán-utca 4-ik szám alatt, földszint 3., mert a mi barátunk, a kegyetlen bivaly, hűtlen lett hozzá s el akar tőle válni.

Az öreg Sipi igen okos ember lévén, a kártyaszobában mindjárt egy párbajorvost keresett, a kinél mindig volt tű és cérna, esetleg felvágott erek bevarrására. Az orvossal, megvelem sietett a Tulipán-utca 4-ik szám alá, földszint 3.

Itt lakott B. Patakfalvy Riza állandóan s időnként a bivaly is.

A házat már nagy felindulásban találtuk. A házmesterék s az összes lakók tudták, hogy a szinésző nagysága ma este szándékozott főlvágni az ereit. Már eddig alighanem föl is vágta, ha csak az a nagy, magas, erős ur meg nem akadályozta ebben, a ki néha nála szokott lenni s most is benn van. De a dolog gyanus. Mert mély csend és sötétség van a lakásban, az ajtaját pedig bezárták belülről.

élvezete nélkül és életet áldozni e meddő szenvedélyért: van-e a nábob életének és halálának e synthesisénél az értelmet jobban megcsufoló lélektani feladvány?

(f. m.)

Belgrádi események.

(Péter király fia megérkeztek. — A tizenhét éves trónörökös beszéde. — Katonai uralom és tiszti kamarilla. — Egy visszavonult kinevezés. — Szerb tisztek bojkottálása. — Merénylet egy követtség ellen.)

Arad, augusztus 11.

Az új szerb királyi család most már teljes számban van együtt Belgrádban. Ma érkeztek meg ugyanis Péter király fiai: György trónörökös és Sándor herceg, valamint Heléna hercegnő, a király leánya és végül Karagyorgyevics Arzén herceg, Pál nevű fiával.

Belgrád ismét nagyban ünnepelt, pompával és ünnepi lármával fogadta új királyának családját. Az uton, amelyen a királyi gyermekek bevonultak, nemzeti lobogóval díszített, girlandokkal összekötött árbocok álltak; az ablakokban virág, az erkélyeken szőnyeg, az utcák zárva voltak egész nap, mindenki ünnepi öltözetben volt, a nők nyakán a királyi gyermekeknek arcképével díszített medallion függött.

Kilenc órakor, mint Belgrádból jelentik, harangszó és ágyudörgés között megérkezett a különvonat, amelyet nagy közönség, iskolás gyermekek, egyesületek és testületek vártak. A király üdvözölte gyermekeit, a díszszázadot megsejmelte a trónörökösrel, akinek bemutatatta a minisztereket. Avakumovics miniszterelnök üdvözlő beszédet mondott a trónörököshöz, aki szerb nyelven így válaszolt:

Miniszterelnök ur! Szívemből köszönöm az üdvözlést. Még kis gyermekkoromban, mikor kedves szerb nyelvünkön beszélni kezdtem, atyám elbeszélte, hogy messze tőlünk van egy ország, amely az én hazám és amelyet szeretnem kell. Azóta lelkemben élt Szerbiának álomképe, hegyeinek, berkeinek, ligeteinek szépsége. Sívárgás fogott el, hogy lássam hazámat. Ma beteljesült legdrágább kívánságom: Szerbiában vagyok. Szerbiának és a szerb nemzetnek elhoztam tiszta, fiatal lelkemet, meleg szívemet. Szeretem hazámat. Remélem, hogy a szerb nép úgy fogad, mint Szerbia anyánk gyermekét, mint ő felsége a király első és leghívebb alattvaló.

ját, mint Karagyorgye unokáját. Szerb szellemmel oltatva, szerb teltől dajkálva örömmel kiátom: Eljen atyám, Péter király! Eljen a szerb nemzet!

A gyermekherceg beszéde nagy hatást tett. Ezután a polgármester kenyeret és sötét nyújtott át a királyi gyermekeknek. A vasutól mindannyian a metropolita templomba vonultak hálaadó istentiszteletre és onnan a tömeg a Mihály-utcán át a konakba kísérte a királyi gyermekeket.

Az új konak előtt egybegyűlt néptömeg viharos ovációkban részesítette a hercegeket. A trónörökös és Heléna hercegnő megjelent az ablakban és ismételt köszönetet intett. Különös érdeklődést keltett Heléna szerb hercegnő, mert a szerb népnek félszázad óta nem volt még királyi hercegnője. Délután a topcideri parkban népi ünnepély volt, melyen rövid ideig jelen voltak a király, a hercegek, valamint Arzén herceg, akiket az óriási néptömeg lelkes ovációkban részesített.

A lelkesedés nagy, nem kisebb az ünnepi mámor és ezzel szemben csak annál jobban a homlokterbe nyomul az a legalább is különös ellentét, amely a király és a hadsereg között van. Belgrádban valószínűleg katonai uralom van és tiszti kamarilla áll Péter király elhatározásainak útjában. Ennek a következménye például az a feltűnő eset, hogy a király kinevezését nem fogadta el — a saját udvarnagya.

A hivatalos lap tegnapi száma ugyanis ukázt közölt, amely szerint Lesjanin sztambuli követet udvarnaggyá nevezte ki a király, de ma már nyilvánvaló, hogy Lesjanin nem fogadja el ezt a hivatalt. Lesjanin dolgában valami kibuvót találtak. Abban állapotok meg, hogy azt az ukázt, amelylyel a király Lesjanin sztambuli katonai attasét udvari marsallá kinevezte, megjelentetik a hivatalos lapban, de Lesjanin ezt az állást nem foglalta el, hanem Sztambulban marad. Az eset a minisztertanácsban is nagy izgalmat keltett s több miniszter lemondással fenyegetődik.

A belgrádi katonai uralom Bécsben és Pétervárott nagy figyelmet kelt. A királygyilkosságban részes tiszteknek magatartása mind a két helyen kinos hatást tesz és már tudatták a szerb királlyal, hogy a tiszti kamarilla főnő látsát nem fogják tűrni. Ecce vezethető az, hogy Jankovics Mihály százados, a bécsi szerb katonai attasét, figyelmeztették, hogy bucsulátogatása alkalmával csak polgári ruhát vegyen föl; egyúttal felszólították a belgrádi kormányt, hogy a bécsi katonai iskolához beosztott Jankovics Milutin századosat azonnal hívja vissza. Az orosz katonai intézetek parancsnokai utat

sitották az orosz tiszteket, hogy szerb tisztekkel szolgálaton kívül ne érintkezzenek.

Mint a „N. W. T.” értesül, azoknak a tiszteknek, Antics és Gyorgyevics alezredeseknek, akik a trónörökös elé utaztak Oroszországba, az orosz kormány udvariasan tudtára adta, hogy Oroszországba ne kérjenek utlevelet, mert nem kapnak. Ez az újság arról is értesül, hogy Oroszország és az osztrák-magyar monarchia között tárgyalások folytak, hogy nem lehetne-e visszavonni azokat a rendjeleket, amiket szerb tiszteknek adományoztak?

Belgrádnak egyébként most mozgalmas napja vannak. Mint Belgrádból táviratozzák, múlt éjjel az odaváló török követtség épületének összes ablakait követéssel beverték. A tettes valószínűleg M lenkovics István színész, aki úgy látszik, hogy részegségben követte el a tettet, amely miatt már le is tartóztatták.

Arad- és csanádmegyei molnárok gyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Az arad- és csanádmegyei molnárok egy része a napokban gyűlést tartott Battonyán a Korona szálló termében. Vörös László nyug. államtitkár, az országos molnár-egyesület elnöke és Bendes Gyula dr., az egyesület titkára is jelen voltak. Az érdeklődő molnárok és malomtulajdonosok azonban igen kevesen vettek részt alig 30—40 egyén jelent meg, pedig az egyesület 60 meghívót bocsátott ki. Ugy látszik, a molnárok maguk sem bíznak ügyük jobbrafordulásán, vagy pedig meg vannak elégedve a mai helyzetükkel.

Vörös László nyug. államtitkár, mint elnök megnyitójában sajnálatának adott kifejezést, hogy az érdeklődés így csekély. Bejelenti, hogy az Országos Molnár-egyesület megalakult, működését megkezdte. Festi az egyesület célját, mely az, hogy a malomipar érdekeit megvédje, a kartársi köteleket szorosabbra fűzze; a művészi haladásokat, szakszerű tanulmányokat tagjai részére könnyebben hozzáférhetővé tegye; a mezőgazdasággal karöltve, a termelés eszközeinek és a gatonának előzetes tisztítása érdekében közös megállapodásra jusson.

Azon meggyőződésre jutott, hogy igen hátrányos az egyes vámmalmok között fennálló féltelen, tisztességtelen verseny, amely csak

Zörgöttünk a földszint 3. ajtón. Megint zörgöttünk, iszonyuan zörgöttünk — hiába.
— Kettős öngyilkosság lesz, — borzadtak a házbeliek.

En nem osztottam ez aggodalomban. Az öreg Sipi sem. A doktornak pedig mindegy volt. De azért megadtuk az ügynek rendes módját. Hozattunk rendőrt és lakatost. Emberelektől van szó. Be kell törni a földszint 3. ajtaját.

Roppant recsegés-ropogás után benyomultunk. Három égő gyertyánk is volt a házmes terék emberségéből.

Egy konyhába jutottunk, melyben nem szoktak főzni s mely inkább előszobaként volt butorozva. Sőt egy rossz díván is állt benne, azon pedig a bivaly feküdt felöltözve s a lehető legengeszségesebb álomban. Ugy hortyogott, hogy a mikor a gyertyámmal az orra alá világítottam, elfujta.

— Pompás gyerek! — gyönyörködött benne az öreg Sipi. — S mily irigylésre méltó álma van! Mi itt felforgatjuk miatta a világot s ő alszik tovább mint a bunda.

— Hé, bivaly, bivaly! Ebredj nagy álmaidból, ebredj Árpád fia!

Hiába idéztem neki e klasszikus sort torok szakadtából. A bivaly csak horkantott egyet, motyogott valamit, a falnak fordult s aludt tovább. Hagyjuk!

Menjünk beljebb.

A belső szobában már szebb és rémesebb volt a látvány. Puna fehér ágya hullámos redőin festői pongyolában, jól elrendezett hajjal, igen fehérre pudrozva, lecsukott szemekkel feküdt a hősnő. Kétkarja lankadlan esüggött le az ágy oldalán s a szőnyegen feküdt a papírvágó tű, melyet elejtett.

— Ötödik felvonás, kilencedik jelenet, — jegyzé meg az öreg Sipi.

A doktor azonban komolyan szólott:

— A kéz a csukló körül, az eres belső oldalán vérzik.

— Az ám! ... Riza nagysád, az Isten szerelmére, mit tett? Miért tette ezt? ...

A doktor felkapta a lecsúszó kart s egy intésre a sirva lakadó házmesterné ott termett a téli mosdótálal. A doktor beletette Riza vérző karját. A hideg víztől a gyenge haldokló egy jajra fakadt. A vizet pedig vére hamarosan rozsaszinűre festette.

— De hallod, — szól hozzám az öreg Sipi — az már csak mégis szemtelenség ettől a bivalytól, hogy olyan józúen alszik, míg mi öngyilkos feleségével bajlódunk. Illik, hogy a férj ilyenkor ébren legyen.

— De illik ám!

S kimentünk, azzal az elhatározott szándékkal, hogy, ha török, ha szakad, mi fölértesztjük a bivalyt.

Ráztuk s ordítottunk neki.

— Te bivaly, te szívtelen állat, hát ébredj már, feleséged ő nagysága a szomszéd szobában megölte magát!

— Riza, Riza, Riza? ... — kérdezgette gépies bután, a nélkül, hogy felnyitotta volna a szemét.

— Az hát, a Riza!

— Mit? ... Mit? ... Mit? ...

— Fölvágta az erét!

— Föl? ... Föl? ... Föl? ...

— S ha most nem hozunk ide doktort, hát elvérzik.

— Vérzik? ... Vérzik? ... Vérzik? ...

— Persze, hogy vérzik. Szerencsére itt a doktor, hogy megmentse.

— Mentse ... mentse ... mentse ...
— ismételte a bivaly közömbös visszhangja. Aztán megint hemperintett egyet nagy testén és oly édesen aludt tovább, mint csak az igazakról mondja az írás, akiknek egészen tiszta a lelkiismeretük.

— Hozz egy korsó vizet, — mondá az öreg Sipi — és öntsd nyakom.

Engedelmeskedtem. Hoztam egy korsó vizet s nyakon akartam önteni a bivalyt.

— Ne még, — szól az óvatos öreg Sipi — várd meg, míg én kimentem.

— Miért?

— Mert a bivaly a nyakonöntésre fel fog ugrani s mindenkit elver, a kít a szobában talál.

— Igaz, ez valószínű.

Átadtam tehát a korsót a házmesternak, hogy inkább ő öntse nyakon a bivalyt. De csak ha már én is kimentem! A házmester hasonló utasítással adta tovább a korsót a feleségének, aki már a doktorral együtt kijött a belső szobából. Mert a nagyságának a megmentése három perc alatt be volt fejezve. A nagysága immár nemcsak teljesen meggyógyult, de szavát is adta a doktornak, hogy soha többé nem követ el öngyilkossági kísérletet s hogy a nyomorult bivaly hűtlensége miatt mielőbb vigasztalódni fog. A doktor csinos fiú volt s cseppet sem csodáltuk, hogy a megmentett hősnő már így bucsuzott tőle: — „Pá édes doktorkám, a viszontlátásra!”

Végül a házmesterné is tuladott a korsón. Benyújtá azt egyenesen a megmentett nagyságának, hogy az öntse nyakon a férjét, ha már mindnyájan kívül leszünk.

De, úgy látszik, a hősnő sem merte a hőstettet végrehajtani. Másnap este legalább a bi-

ugy szüntethető meg, ha ugynevezett *malom körzetek* szervezetnek és ezen körzetben levő molnárok egyezményt kötnek a vámszedés egységes megállapítása céljából, mely egyezményt írásban foglalta, becsületsavakkal és aláírásokkal erősítene meg. Ezen egyezmény csak azon esetben lesz érvényes és csak akkor lép életbe, ha azt a körzetben levő minden malomtulajdonos és malombérlő elfogadja.

A vámszedés egységes megállapítása körül élénk vita keletkezett. Bhear Frigyes, battonyai malomtulajdonos nem akarta, hogy az ismétlődő kereskedők a vámot pénzben megváltassák, hanem azoktól is vámot akar venni, vagy ha pénzben állapítják meg a vámot, úgy azt a napi ár szerint számítsák, s kijelenti, hogy ő kartell nem köt senkivel sem, de az egyezményt aláírja.

Hosszabb vita után a kartell feltételbe elfogadták Szabados Károly cs. apátfalvai malomtulajdonosnak azon indítványát, hogy: 1. a rendes és tiszta őrlés és darálás után a vám 10 százalék, 2. a száraz gabonánál a porlás 2 százalék, 3. mosott, nedves buza nem mérendő vissza, 4. vámot pénzért megváltani nem lehet, 5. rostát nem adatik vissza, 6. fűmag, cirok mag őrléseért árpa vagy cirok mag őrléseért, árpa vagy kukorica váma adatik, 7. ismét eladónak a vámért örölni nem szabad, hanem ezek mázsánként 2 koronát, a daráláért 1 koronát fizetnek, 8. gabonárák napi ár szerint a malomba kifüggesztendők, 9. őrlőöknök etetés, itatás vagy más módon való megvesztése tilos.

Tárgyaltatott továbbá, a *tűzbiztosítási díjak* leszállítása. Vízjogi törvények revíziója alkalmával az egyesület lépéseket fog tenni, hogy az állam váltsa meg az urbéres jogot a birtokosoktól, mely esetben nem kellene a vízi és szőlőmalmoknak víz- és szőlőadót fizetni. A *juvatorzást* illetőleg azon felvilágosítást adja előadó az érdeklődőknek, hogy ez bár törvényileg szabályozva van, de azért az egyik helyen megbüntetik az illetőt érte, a másik helyen nem; miután a hatóságok nincsenek a törvény magyarázásával eléggé tisztába. E tekintetben tehát óvatosságot ajánl.

Lelkesedéssel vették tudomásul az egyesületnek a molnárbank felállítására körül eddig is kifejtett ténykedését. E bankok létesítésétől a vámmalmok felvirágzását várják. Egy millió korona alaptőkével akarják a pénzügyintézetet megindítani. 5000 db egyenkint 200 koronás részjegyeket bocsátottak ki, mely részvényeket 5 részletben körülbelül egy év alatt kell kifizetni.

valy felségesen kialudva jelent meg a kávéházban. S mikor mi — lepocsékolván őt a sárga földig — elmondtuk neki mint mentettük meg felesége ő nagysága életét s mint nem sikerült őt magát álmából életre keltenünk, sem mire sem emlékezett, sőt nem is hitt el az egészről egy szót sem.

— Hanem — így végzé — akármi boldon tréfát hazudtok is össze, a mi igaz, az igaz: Patakfalvy Rízától szerencsésen megszabadultam.

— Hogy és mint?

— Hát, a mint ma reggel tizenkettő felé a közös lakásunkon felébredtek, az asszony nincs sehol. A szekrényei mind üresek, a kofferoknak se hárk, se hamvuk s a mi csak elvihető volt, mind eltűnt. A házmesterék jelentették, hogy a nagysága reggel kilenctől tízig nagy sietve pakkolt, negyed tizenegyre kocsiért küldött aztán a tizenegyi gyorsvonathoz hajtott. Azoknak, a kik keresni fogják, azt az üzenetet hagyta, hogy a nagyságos ur itt marad s majd mindent kifizet. Egyszóval: Riza elment vidéki szerződésébe.

— Egyedül? — Ez az ostoba kérdés az én számon csuszott ki. Szerencsémre, a bivaly nem jól értette meg.

— Persze. Hát csak nem képzeled, hogy én egy vidéki primadonnát kísérgessek az utazásában?

— Én nem is ezt képzeltem. Egészen mást. Abbanagytam a beszélgetést. Benéztem azonban a kártyaszobába: ott a párbajorvos? Dehogyan volt ott. A mindentudó pincér azt mondta, hogy valami páciens miatt hirtelen vidékre kellett utaznia.

ni. Ezen pénzügyintézet, a mely mégis csak szövetkezeti uton jöhet létre, a maom ipar körébe vágó üzletekkel foglalkoznék, célja volna a malmászat üzeméhez szükséges berendezések, eszközök, ipari gépek beszerzése, hitelegyletek létesítése kerületek szerinti, a vámmalmok liszt-készletének értékesítése.

A király és a helyzet.

(Érdekes epizódok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Az ország közvéleményének érdeklődése ma arra irányul, hogy kik kapnak meghívót a királytól azokra a megbeszélésekre, melyek pénteken és szombaton lesznek a budai várpalotában, ma még csak tapogatóznak, biztosat senki nem tud, még azt a tegnapi félhivatalos tudósítást is, hogy Andrássy G. úr már kapott meghívót a felsőházhoz, ma dementálják.

Egyelőre annyi tény, hogy *Lutács* László pénzügyminiszter ma Ischl-be utazott, de kétségtelen, hogy a cukor kérdésben járul a felség elé, mert vele együtt Ischlben fog tartózkodni *Böhm-Bawerk* osztrák pénzügyminiszter is.

A király holnap este érkezik Ischlből Bécsbe. Ugyanekkor érkezik oda *Khuen-Héderváry* Károly gróf is, hogy előterjesztést tegyen a királyhoz meghívandók személyek iránt. Ezek aztán pénteken és szombaton jelennek meg nem Gödöllőn, hanem a budai várpalotában, mert péntekig a várpalotán folyó javítási munkálatokat a munkaerő megkettőzésével befejezik.

Politikai körökben néhány igen érdekes és állítólag illetékes helyről eredő epizódot kolportálnak mostanában, a királynak a magyar politikai helyzetre vonatkozó megjegyzéseiről.

Ezekből registrál fővárosi tudósítónk néhányat, úgy, miként tegnap este a szabadelvű klubban elmondani hallotta:

Szell Kálmán lemondása után az osztrák politikai körök is mindenütt magyar válsággal és annak következményeivel foglalkoztak. A legtöbben abban a véleményben voltak, hogy ő Felsége, aki rendkívül szigorúan veszi a katonai dolgokat, módfelett bosszankodhat a magyar ellenzéknek az obstrukció alatt a hadsereggel szemben tanúsított viselkedéseért.

Egy cercle alkalmával ő Felsége szóba hozta a magyar válságot és az obstrukciót, mire egy magasrangú tábornok legnagyobb aggodalmának adott kifejezést.

— Legyen nyugodt, kedves tábornokszernagyom — szól a király — a hadsereggel úgy vannak a politikusok, mint a férjek a szép asszonnyal, akinek sok kell a háztartásra, és a ruhára. Valahányszor a számlát megpillantják, haragusznak és zsörtölődnek, de azért, ha az asszony rosszabb életről tálna az asztalra, vagy szerényebb ruhát öltene: ferj uram lenné az első, aki ez ellen protestálna...

Egy más alkalommal a helyzetre célozva, így szól állítólag a király:

— Mindig arra törekedtem, hogy soha Ausztria érdekében ne cselekedjenek Magyarországgal ellen és viszont Magyarországon ne engedjenek meg semmit Ausztria rovására. Ez ellen ezentul sem akarnak véteni, annál kevésbé, mert hosszú életközlelmem legszebb jutalmát abban találnám, ha öreg napjaimban a békés boldogulás útján látnám haladni országaimat.

A magyar politikai helyzetről a legrészletesebben informáltatta magát a király, sőt megparancsolta, hogy az országgyűlésről a legpontosabb kivonatokat készítsék el számára, s ne titkoljanak el előtte semmit se.

Igy értesült aztán arról, hogy a magyar ellenzék melegen óhajtáná, ha a király a válságot Magyarországon intézné el.

Es ő, megszakitva nyári üdülését, csakugyan Magyarországra jő, hogy a válságot mindnyájunk óhajta szerint mielőbb elintézzé.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

(Ötvenhat ember halála.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 11.

Nagyméretű vasuti szerencsétlenség történt tegnap este Párisban. Egy kigyulladt üres vonat mellé berobogott a földalatti pályán egy másik vonat, mely telve volt utasokkal. A tűzben és füstben *félháznál több ember vesztette életét.*

A borzalmas eseményről szóló távirataink ezek:

Páris, augusztus 11. Tegnap este 7 órakor a Ligne Metropolitain egy üres vagonja a Quartier Menilmontanban hirtelen *kigyulladt.* Ebben a pillanatban érkezett be egy vonat, amely zsúfolva volt utasokkal s amelynek a lángok és a kifejlődött füst miatt meg kellett állnia. Habár az utasok sietve elhagyták a vonatot, mégis sok embernél fuldoklási roham állott be, úgy hogy ki kellett őket vinni a pályaudvarról. A pályaudvar épületét nagy néptömeg aggódva állta körül. Reggel 3 órakor számos halálesetet konstataáltak, amelyeket fuladás okozott. A vizsgálatot folytatják.

Páris, augusztus 11. Ma reggel 6 órakor a Quartier Menilmontanban kiütött tűzben *elpusztult emberek száma 56 volt,* köztük 44 férfi 10 asszony és 2 gyermek. A szerencsétlenül jártak többnyire a munkásokhoz tartoztak. Az összes tetemeket a fuladás szímtomái konstataálhatók.

Páris, aug. 11. Arról a tűzvészről, amely tegnap este a Place d'Etoileről a Place de la Nationra vezető földalatti vasuton oly rettentő szerencsétlenséget okozott, a következő bővebb részleteket jelentik:

Este 8 óra tájban egy üres vonat, a mely egy másik üres vonatot vontatott, a Place de la Nationon lévő kocsiszin felé tartott. Menilmontant állomás közelében ez a két vonat kigyulladt. A gépész és a vonatszemélyzet azonban még idejekorán megmentette életét. Ugyanabban a pillanatban azonban egy számos utassal telt vonat érkezett be, a Couronnes állomásról. A mozdonyvezető fékezett, mivel a vonat nem volt szabad. A vonatot csakhamar sűrű füst vette körül s az utasok közt rettentő pánik támadt, különösen a mikor egy-két villamos világítás is kialudt.

Az utazók, körülbelül 200 ember, a kijáratot keresték. A vonatszemélyzet iparkodott ugyan nekik megmutatni az utat, de úgy látszik, hogy a borzasztó zűrzavar miatt nem hallgattak rájuk. A mentési munka az alagutat betöltő füst miatt roppant nehéz volt. Órák multak, a míg a tűzoltóság be tudott hatolni az alagutba. Eleinte azt hitték, hogy senki sem vesztette életét, de éjjel felé elterjedt a hír, hogy *200 utas körül alig a fele menekült meg* a többi pedig ott fulladt meg.

A kigyulladt vonat gépésze, aki szintén megsebesült, azt mondotta, hogy a tűz valószínűleg úgy keletkezett, hogy a motorkocsi egyik ércből való része letört és a sínekre esett, miáltal rövidzárlás állott be. A drótvezeték guttaperhárból készült hüvelybe kigyulladt és a kocsi fából készült pallója tüzet fogott, a mely nagy gyorsasággal terjedt el.

Páris, augusztus 11. Egész nap óriási néptömeg állott a tetemnéző előtt, melyben a holttestek feküdtek. Az áldozatok száma, mint délelőtt megállapították, több mint hitték: *nem kevesebb mint 84.*

A közönséget tízes csoportokban bocsátották a termekbe.

Megjelent a tetemnézőben *Combes* miniszterelnök is.

Arad, augusztus 11.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Drótosztót, operetta.
Csütörtök: Drótosztót, operetta.
Péntek: Drótosztót, operetta.
Szombat: Drótosztót, operetta.

* A kar-személyzet jutalomjátéka. A nyári színházban hétfőn este lesz az utolsó előadás, melyet a kar-személyzet javára tartanak meg. Kedden 18-án már Makón játszik a színtársulat.

A válság eseményei.

(A kombinációk ideje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

A miniszterelnök lemondása megtörtént, de az új kabinet még csak a kombinációkban él. Mindenütt kombinálnak és mindenki kombinál: ki lesz a miniszterelnök, kik lesznek a miniszterek? Ehhez egy újabb kérdés sorakozott: kit hív meg a király? Ez az utóbbi kérdés azt jelenti, hogy kivel tárgyal O. felsége a válság megoldásáról.

Annyi bizonyos, hogy a találgatásoknak ez a zürzavara nem jelenti a harcot. Az a nézet, hogy ha a szóban forgó nevek közül bármelyik kerül a kabinet élére, a béke meg lesz. A szabadelvű párt árnyalatai megtalálják a harmóniát, a függetlenségi párt pedig leszerel, ha követeléseinek egy részét — *igéretben* kapja meg, de feltétlenül elfogadható *igéretben*.

A helyzetről a következő tudósítás számol be részletesen:

Szólcsemd a politikában.

A mostani válság nem intézhető el néhány nap alatt. A válság természete olyan, hogy ha csakugyan alapos kibontakozást akar a korona: úgy el kell osztatni a kibontakozás összes akadályait. Ez pedig nem lesz könnyű feladat. O. felsége alkalmasint csak csütörtökön, vagy pénteken jön Budapestre s akkor kezdődnek meg a meghívások és kihallgatások.

Bizonyos nehézségekkel fog járni már a kabinetalakítással való megbízás is; de még ezután következik majd a pártokkal való konferálás. Előbb a designálandó miniszterelnök a pártok vezértérfeleival fog tanácskozni, majd meg az ellenzéki pártok fognak értekezleteket tartani, hogy a megállapodás ratifikáltassék. Csak mindennek elintézése után kerülhet sor a kabinetalakításra. Es ez sem lesz nagyon könnyű feladat, mert a szabadelvű párt sokféle árnyalatát kell figyelembe venni.

Annyi bizonyos, hogy az új kabinetből a mostani miniszterek közül több kimarad. Ezek közül egyik ma úgy nyilatkozott, hogy nincsen is semmi kedve ahhoz, hogy minden egymásra következő kabinetben benne legyen. Az ember — *ugymond* — elveszti így egész politikai *couleur-jét*.

Mindent egybevetve, a válság huzamosabb ideig elhúzódhatik s a mit a legközelebbi napokra várhatunk, nem lehet egyéb, mint teljes szólcsemd és nyugalom. Korteskedés, hangulatcsinálás, találgatás, tervezgetés lesz bőven, de igazi esemény annál kevesebb.

A szabadelvű párt magatartása.

Előtérben áll a szabadelvű párt, miután kétségtelen, hogy ennek soraiból fognak, talán egyetlen kivételével, kikerülni mindazok, akiket a király meg fog hallgatni; ennek soraiból fognak kikerülni miniszterelnököstől az új kabinet összes tagjai.

A szabadelvűpárthan természetesen igen nagy a forrongás. Ezuttal kivételesen nemcsak a személyes kérdés izgatja a pártot, hanem az is, hogy milyen alapra kell helyezkednie az új kormány. Sőt akadtak olyanok is, akik irányt akartak adni a koronának és a megbízandó miniszterelnöknek a jövő kormányzasi alap tekintetében. Azt tervezgették, hogy a hét valamelyik estéjén, mindenestre a király idejövetele, illetőleg a politikusok meghallgatása előtt, *pártértekezletet* tartanak és ezen a debreceni szabadelvűpárt programját, ha lehet egészen az országos szabadelvűpárt programjává avatják és ezzel a nemzeti követelések tárgyában magukhoz ragadják a vezetést és elhárítják magukról azt a gyanút, hogy ők akadályozzák meg a nemzeti óhajok megvalósulását. A terv azonban csak terv maradt; megvalósulásából semmi sem lesz.

A párt elnöksége nem elég önálló, hogy a kormány engedélye nélkül — ha mindjárt csak ideiglenes kormányról is van szó — értekezletet merjen összehívni. Tehát kérdést intéztek az ideiglenes miniszterelnökhöz és miután ő azt mondta, hogy az *értekezletnek nem volna semmi célja*, a pártelnökség is azonnal céltalannak mondta az értekezletet, sőt azzal ütötte el a dolgot, hogy legfelsőbb helyen rossz benyomást tenne, ha a párt a válság közepette állást foglalna és mintegy prejudikálni akarna a korona elhatározásának; azt is mondták, hogy a debreceni álláspont proklamálná az ellenzéki álláspont diadalát; illetőleg kisajátítását jelentené és a párt félszeg helyzetbe jönne, ha utóbb a királyi döntés után kevesebb engedménnyel is be kellene érnie. Legális elnökség nélkül az értekezletnek inkább forradalmi jellege volna és pártbomlásra vezetne.

A forrongás másik része már személyes motívumokra megy vissza, — azaz hogy ez sem egészen — mert a személyekkel csak annyiban függ össze, a mennyiben az egyes csoportok az ő felfogásuknak megfelelő egyéniséget akarnának a kormány élén látni. Főleg három irány van, mely szeretné a hegemoniát elnyerni. Az egyik a régi szabadelvű irány, a másik az ugynevezett kaszinópárt, határozott konzervatív irányú és a kettő között áll a volt nemzeti párt, mely ma is kifejezetlen vegyülék a két irány között; talán lényegileg közelebb áll a konzervatívokhoz, de külső nyilvánulásaiban határozottan szabadelvűnek akar mutatkozni. Egyelőre tehát mindhárom frakció oda fog törekedni, hogy az ő embere nyerje el a miniszterelnökséget; de már abban egyetértenek, hogy a minisztériumnak úgy kell alakulnia, hogy a *másik kettőnek miniszterelnökjelöltjei és oszlopos emberei bent legyenek a kabinetben*, hogy a párt együtt maradhasson és a kabinet tényleges kifejezője legyen a pártban rejlő összes véleményeknek. A miniszterlisták, amelyeket kombinálnak, nevek tekintetében teljesen egyeznek és csak a sorrendben térnek el egymástól, — amennyiben hol az egyik, hol a másik név áll a lista élén.

Ilyenformán már ma is biztosra lehet venni hogy a szabadelvűpárt bele fog nyugodni bármely miniszterelnökségbe és arra az esetre, ha a tárcákat az előzetes kombinációknak megfelelőleg fogják betölteni, nemcsak ezecesszió nem lesz — bárki legyen a miniszterelnök — hanem egyesek is alig fognak a pártból kilépni.

A függetlenségi párt.

A függetlenségi párt álláspontja ismeretes. A párt nemzeti engedmények nélkül nem fog leszerelni senkivel szemben sem, még ha szabad kezet adnának neki arra, hogy jelölje ki a miniszterelnököst. Az engedmények mérve iránt azonban a párt nem áll olyan merev ál-

lasponton, hogy a megölyezést kizártnak keltsene tartani. Itt már sok függ az új miniszterelnök egyéniségétől és megbízhatóságától. Ha az új miniszterelnök pozitív engedményekkel köszönt be és az esetleg azonnal nem teljesíthető kívánságok fokozatos kielégítését megígéri: a béke megkötése lehetséges lesz.

A pártnak különben óhajta volna, hogy az új ember ne tárgyaljon egyes politikusokkal sem a pártvezetőségekkel külön-külön, hanem hívjon össze pártközi értekezletet; ott történjenek megállapodások és ezek kerüljenek meg a kormány hivatalos bemutatkozása előtt az egyes pártkörök elbírálása alá, úgy hogy a parlament megnyitása napján tiszta legyen a helyzet és az új alakulás nyomában ne járjon semmiféle meglepetés és ne legyen a kormányprogram más, mint ami az előlegesen egyezkedő designált miniszterelnök programja volt.

Abból, hogy a párt valamelyik tagja a korona elé hívassék, bajosan lehet valami, még abban az esetben sem, ha a koronában meg volna a bajlandóság a meghívás kibocsátására. A párt delegáltja természetesen nem lehetne más, mint Kossuth Ferenc, ő pedig addig nem megy a király elé, míg az udvar és kormány elutasítanak maguktól mindent, ami Kossuth Lajos emlékének tiszteletben tartásával jár.

Mint kuriozumot feljegyezzük azt is, hogy a párt egyik igen tekintélyes tagja felvetette azt az eszmét, hogy nem volna-e célszerű, ha nemzeti koalíciós kabinet alakulna és abba elveinek teljes órságban tartásával a függetlenségi párt is belemenne. A párt vezető férfiai azonban ezt a tervet legalább is korainak tartották és ezért az illető párttag egyelőre el ejtette.

A párttagok legtöbbször különben elhagyták a fővárost és megnyugodott abban, hogy szükség esetén az elnökség táviratilag fel fogja őket ismét hívni. A párt természetesen fölötté örvend a Khuen-Héderváry kabinet bukásán.

A néppárt.

A néppárt az egyetlen párt, mely igazán bomlik. Kisebbségét a kormányzasi viszketeg szálolta meg, többsége át fog menni az ellenzék sorába. Legfeljebb négy ember van a pártban, aki fenn akarja tartani a felekezeti jelleget; még Molnár János is, a párt megalapítója és volt elnöke a radikális nemzeti alapra állott.

Zichy Jánosék arról álmodoznak, hogy ők át fogják gyurni a szabadelvűpártot konzervatív párttá és Zichy János maga már miniszternek, kissé tovább jövőben miniszterelnöknek látja magát. Kora álmok. Zichyék nem fognak bemenni a szabadelvűpártba; Zichy Jánost, noha erősen kolportálják a hirt, nem fogják tanácsadásra a királyhoz hívni és miniszter sem lesz belőle. Ha konzervatív pártot akar alakítani, ez csak külön és új párt lehet, melybe a konzervatív mágánások is beléphetnek, akik jelenleg a szabadelvűpárthan vannak. Ez aligha fog a jövő választás előtt megvalósulni. A mostani helyzetben a néppárt se nem szoroz, se nem oszt; mert elfogad minden hatvanhetes kormányt engedmények nélkül is; olyat pedig, mely engedményeket hoz, vissza nem utasíthat.

Ki lesz a miniszterelnök?

A döntés közeledtével mind szűkebb körre szorúlnak a kombinációk. Ma jóformán csak egy jelölt van. A múlt szerdai minisztertanács után még úgy volt, hogy Khuen gróf Andrássy Gyulát fogja utódnak ajánlani. A mint ezt már megirtuk, a múlt heti kétszeri kihallgatás során nem jött szóba az utód kérdése. A péntek este tartott minisztertanácsban pedig gróf Khuen nézete is megváltozott; beavatottak álli-

tása szerint Lukács László volt az, aki kapacitálta Khuent, hogy Apponyi Albert grófot ajánlja a koronának. Innen eredhetett az a hír, hogy gróf Khuen máris ajánlotta Apponyit.

Lukács Lászlóról már egyik-másik reggeli lap megírja, hogy nem vállalkozik a miniszterelnökségre; de azért ma is sokan hiszik, hogy mégis ő lesz a miniszterelnök és ezt azzal indokolják, hogy ime Lukács a válságos napokat Ischlben tölti. Ez pedig nem indok, mert tény az, hogy Lukács csak azért marad a cukorügy elintézése után Ischlben, mert mindennapos baráti köre most Ischlben van és ebben a körben akar néhány napi pihenőt tartani.

Apponyi az esetben fogadja el a megbízást, ha a korona felhatalmazza őt arra, hogy apodiktikus biztossággal programjába veheti mindazt, amit Szentiványi az ő ismeretes hét pontjában formulázott, valamint ezeafelül a magyar nyelv behozatalát a katonai bíráskodásban. Végül pedig engedély kell neki arra, hogy jogosnak és törvényesnek jelezhesse a magyar vezényszót és kilátásba helyezhesse, hogy ezt is meg fogja valósítani, ha erre az időt alkalmasnak és elérkezettnek fogja látni.

Miután nem tudni, hogy a katonai tanácsadók miféle véleményt adtak és még kevésbé tudni, hogy ő felsége mit és mennyit fogadott el ezekből a tanácsokból, még kétes, hogy Apponyi megkapja-e mindezekre a felhatalmazást?

Apponyi barátai attól félnek, hogy ha ragaszkodni fog álláspontjához, a királynak bajos lesz őt megbízni. Arra az esetre gróf Csáky Albint tipelik miniszterelnöknek.

Kombináció az új kabinetről.

Kolossváry Dezső, mint az elterjedt híreszteléssel szemben értesülünk, nem nyilatkozott, hogy megelégette volna a miniszterséget. Minden kombinációban benne is van. Kolossváry utóvégre még nem rontott semmit pozícióján és dacára annak, hogy katonai kérdésekről van szó, ő volt az egyetlen az új miniszterek között, aki egy kis népszerűségre is tudott szert tenni.

Érdekes változáson ment keresztül az esetleges Apponyi-kabinet listája; míg három nappal ezelőtt úgy volt, hogy Apponyi-kabinet Wekerle nélkül nem képzelhető (és fordítva) ma már azt mondják, hogy Wekerle az Apponyi-kabinetben nem juthat hely, mert Wekerle csak pénzügyminiszter lehetne, ezt a helyet pedig Apponyi kénytelen Lukácsnak fentartani, aki amaga biztos elnökségét elutasítja magától és Apponyit propagálja. A régi kabinetből csak egy tagot vesznek még kombinációba: Plósz Sándor igazságügyminiszter. Azt mondják, hogy őt bajos volna nélkülözni, míg az új polgári törvénykönyv készen nem lesz; a volt nemzeti pártiak viszont Hódossy jelöltségét propagálják.

Az Apponyi kabinet a tegnap esti kombinációk szerint így alakulna: Elnök és belügy Apponyi; pénzügy Lukács László; kereskedelem: Hieronymi Károly; földmívelés gróf Tisza István; közoktatás Berzeviczy Albert; honvédelem Kolossváry Dezső; a latere Andrássy Gyula; igazságügy Hódossy Imre (vagy Plósz Sándor) és horvát miniszter Josipovich. A fentebb másodsorban említett Csáky-kabinetet viszont így kombinálják: Elnök és belügy gróf Csáky Albin; pénzügy Wekerle Sándor; kereskedelem Hieronymi Károly; földmívelés gróf Tisza István; közoktatás Berzeviczy Albert; honvéde-

lem Kolossváry Dezső; a latere gróf Andrássy Gyula; igazságügy Hódossy Imre (vagy Szivák Imre) és horvát miniszter Josipovich.

Kit hallgat meg a király.

Ma már méteres listák vannak arról, hogy kiket fognak meghívni a király elé. Konstatáljuk, hogy Wekerle Sándor egyik listában sem szerepel és hogy Wekerle meghívása csak akkor fogna bekövetkezni ha ő kapná a megbízást a kabinetalakításra. Erősen kolportálják gróf Zichy János nevét; de ebből a meghívásból sem lesz semmi. Az a tény, hogy a király idejön, nem azt jelenti, hogy most már mindenkit meg akar hallgatni. A király teljesen tisztában van a helyzettel és idejövételének célja inkább a közvélemény megnyugtatása és a megbízandó jelölt támogatása. A designálandó jelöltnek a pártokkal való érintkezés és a kabinetalakítás során szüksége lehet a korona támogatására s ezért jön a király és itt fog maradni a kormány parlamentáris bemutatkozásáig.

A meghallgatások csak szűk mederben fognak mozogni. Eddig a kabinetirodában csak gróf Csáky Albin és gróf Apponyi Albert meghívására van utasítás, de hír szerint biztos gróf Andrássy Gyula meghívása is. Ebben a meghívásban van gróf Khuen hálája azért a védelemért, melyben Andrássy a volt miniszterelnököt részesítette. A távozó miniszterelnök szerdán Bécsben fogja csak bemutatni ő felségének a meghívandók névsorát; ezen a névsoron az említettek kivül rajta van még Lukács László pénzügyminiszter és gróf Tisza István. Más meghívásról eddig nincsen semmiféle pozitív hír.

Ezzel a tudósítással szemben egy alkalmi tudósító azt jelenti, hogy gróf Khuen már elkészült a meghívandók listájával; ez volna: gróf Apponyi Albert, gróf Csáky Albin, gróf Szápáry Gyula, Széll Kálmán, Wekerle Sándor, gróf Andrássy Gyula, Hieronymi Károly első, továbbá gróf Zichy János, Beöthy Ákos és Justh Gyula másodsorban. Az illető tudósító szerint az első sorban állók az itten adott sorrendben jelöltek a miniszterelnökségre és a mennyiben a király bármelyikkel megállapodásra jut, a többi kihallgatás elmarad. Az ellenzékiek meghallgatására csak akkor kerül a sor, ha a válság a kormánypártiak meghallgatása során nem intéződik el.

Apponyiék és a néppárt.

E cím alatt a B. N. mai számában a következőket írja: Apponyi Albert gróf, a Ház elnöke, ma este Eberhardra utazott. A gróf tehát eltűnt a politikai válság színteréről, de hátrahagyta politikai sorsának intézőjét, Szentiványi Árpádot, aki további politikai magatartására nézve utasításokkal van ellátva. Szentiványi tehát Apponyi Albert jövődjét tartja a kezében. Széltében beszéljük, hogy Apponyi kijelentette, hogy semmiféle kabinetben helyet nem foglal, hanem egyedül a miniszterelnökséget hajlandó vállalni. Ezt, amint értesülünk, ma éjszaka Ivánka Oszkár lakásán egybegyűlt konferencián adta tudtára a régi nemzeti pártiaknak Szentiványi Árpád.

Az éjjeli ülés tárgyai közt szerepelt az a pikáns kínázkodás, melyet a néppárt produkált. A néppárton elhatározott dolog, hogy nyolc néppárti ember, névszerint: Zichy János gróf, Zichy Aladár gróf, Szűlő Géza, Simonyi-Semadam Sándor, Wilczek Frigyes, Rakovszky István,

Meszlényi Pál, Abaffy Ödön Apponyi kormányrajutása esetén belép a szabadelvű pártba. A néppárt azt reméli, hogy Zichy János ilyen módon tárcához jut. Apponyi hívei ezt a barátkozást tartózkodással fogadják, nehogy az esetleges kezdet legelején kitűnjék már, hogy mit kell érteni az alatt a szabadelvű párt alatt, amely Apponyi lobogója alá sorakozik.

A néppártban egyébként súlyos válságok vannak. Maguk a fönne megnevezett néppárti férfiak nyíltan hangoztatják, hogy a néppárt missziója megszűnt. Zboray Miklós, aki azon az állásponton van, hogy nemzeti vívmányok nélkül mitsem lehet elérni, fölvetette a pártbomlás kérdését s állítólag így nyilatkozott:

— Jánoska gróf által többé nem vezettelem magamat!

A néppárt huszonhárom tagja a pártbomlás esetén részben az Ugron-pártba, részben a Kossuth-pártba olvad bele, egy csekély töredék pedig a pártköteléken kívül marad.

Hogy ezek a hírek nagyon sok alappal bírnak, igazolja a néppárt ma esti konferenciája, melyen gróf Zichy Jánosnak bizalmat szavaztak.

Vajjon mi tette volna szükségessé, hogy a néppárt elnökének bizalmi szavazatot produkáljanak, ha a pártban minden rendben volna?

Beszélgetés Héderváryval.

Azokról a kihallgatásokról, amelyek a hét végén kezdődnek a budai várpalotában, a különféle kombinációk egész serege indult meg, s a félhivatalosok is jelentenek egyet-mást arról, hogy mi lesz, hogy lesz.

Ma este a Budapesti Tudósító a következő hirt adja: Amint értesülünk, Ő Felsége szerdán érkezik Bécsbe. Erre a napra előreláthatólag Khuen Héderváry Károly gróf magyar miniszterelnök is Bécsbe megy, hogy Ő felségének megtegye a helyzetre vonatkozó előterjesztéseket. Ezután Ő felsége több nap tartózkodásra Gödöllőre érkezik. Amint halljuk, Andrássy Gyula gróf is azok közt a politikai vezérfiúk közt lesz, akiket Ő felsége meg fog hívni.

A félhivatalos könyomatosnak a híradása kapcsán egyik tudósító beszélgetést folytatott a visszalépett miniszterelnökkel:

— Szerdán föltétlenül fogadja Excellenciádat a király? — kérdezte a tudósító.

— Nem föltétlenül, de valószínű. Én legalább remélem, hogy a Felség magához rendel. Meghívást eddig nem kaptam, de amint végleg megállapítják, hogy a Felség mikor lesz Bécsben, meghívhatnak.

— Kit fog a király Bécsben Excellenciádon kívül meghallgatni?

— Bécsben valószínűleg senkit sem.

— S Budapesten?

— Még nem igen tudom.

— De rendszerint a visszalépett miniszterelnök nevezi meg azokat a politikusokat, akiknek véleményét a király döntés előtt meghallgatja.

— Rendszerint, de nem mindig. A Felség esetleg másokat is meghallgat.

A tudósítónk rátért a katonai engedményekre:

— Miért nem adták meg Excellenciának azokat az engedményeket, amiket az új kormányelnöknek meg kell kapnia, s a miket hír szerint, meg is akarnak adni.

A miniszterelnök jelentőségteljesen mosolygott s nem felelt.

— Tehát olyan jelentéktelenek — ugy-e — azok a Bécsben tervezett „engedmények”, hogy Excellenciád nem érte be velük?

A válasz újra mosoly volt. Széles jókedvű mosoly, amely azonban beszédesebb volt minden válasznál.

Félhivatalos cáfolat.

A lapokkal felmerült különböző hírekkel szemben a „Magyar Távirati Iroda” hiteles információk alapján konstatálja, hogy *gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök utódjának* kérdése az Ischlben legutóbb tartott tanácskozásokon nem került szóba. Egyik vagy másik személyiségnek, akit gróf Khuen-Héderváry állítólag mint jövődi miniszterelnököt javaslatba hozott volna, a sajtóban ismételt történet megemlézése tehát nem felel meg a tényeknek.

Hasonlóképpen többé-kevésbé önkényes kombináción alapul ama személyiségek kolportált listája is, akiket ő felsége a helyzetről való informálás végett meghallgatni szándékozik, mivel ő felsége eddig nem kívánta az erre vonatkozó javaslat előterjesztését és ebben az irányban minden a király elhatározásának maradt fentartva. Minthogy a meghívandó személyiségek kombináción alapuló ezen listájában a közjogi ellenzék több kiváló férfja is szerepel, utalniuk kell az alkotmányos gyakorlatra, mely szerint ő felsége által meghallgatandó politikusok rendszerint csak azokból a körökből kerülnek ki, amelyek programjuk alapján az esetleges kabinetalakításnál tekintetbe jönnek; ennél fogva ő felsége, mint a közjog és alkotmány legfőbb őre, elvből nem hívhatja meg valamilyen közreműködésre az új kormány megalakításnál azokat a pártokat, amelyek a közjog rideg tagadásának alapján állanak.

A közjogi ellenzék minden valószínűség szerint maga is elvi álláspontja megtagadásának tekintendően egy dualisztikus kabinet megalakításánál való bármilyen közreműködését, avagy véleménynyilvánítását és a maga részéről ily lépésre csakis bizonyos irányú és ennél fogva a korona részéről közjogilag elfogadhatatlan fentartásokkal vállalkoznék.

Cáfol a volt nemzeti párt is. Tiltakozik az ellen, hogy Apponyi kijelentette, miszerint csupán a miniszter-elnökséget fogadja el. A legutóbbi összejövetel nem volt pártgyűlés, hanem csak rendes vacsora.

Halál a hadgyakorlaton.

(Agyonlőtt tizedes.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Megdöbbentő katasztrófáról értesít bennünket tudósítónk. Egy magyar legény tragikus sorsáról ad hírt, egy magyar katonáról, aki áldozata lett a hadgyakorlatoknak.

Híre járt ma Aradon, hogy az agyonlőtt katona a 33-ik gyalogezredből való, ez azonban nem igaz.

A szomorú esemény részletei a következők:

A szegedi negyvenhatodik gyalogezred állomlásának, Magyar-Szákosnak a szomszédságában, Viszég községben van elszállásolva a 29. gyalogezred, melynek egy része Nagy-Becske-reken, más része pedig Temesvárott szokott állomásozni. Ez az ezred szombaton délelőtt harcászati céllovászatot tartott a Magyar-Szákos mellett levő Obianda pusztán.

Az ezredes a sze. ed. 46. gyalogezredtől kért embereket, hogy a céllovászatnál segédkezzenek. Az ezredes át is engedett ötven embert, akik a céllakok felállítását és szükség-szerű eldöntését teljesítették. A segédkezés céljából küldött 50 katona között volt egy *Bugyi János* nevű földéki csanádmezei ember, aki a 46. ezred 4. századánál tizedesi rangban szolgált.

Javában folyt már a céllovászat, amikor a vezénylő tiszt félbeszakította azt, mert halálos

szerencsétlenség történt. *Bugyi János tizedes agyonlőtték. A manlicher golyója balszemén hatolt be a fiv. fejébe és azt keresztülfurta.* A szerencsétlen ember nyomban meghalt.

Az ezredorvos megejtette a vizsgálatot, mely után Magyar-Szákosra szállították és azonnal táviratoztak Földékeken lakó szüleinek. A jómódban élő földműves embereket annál fájdalmasabban sujtotta a megrendítő hír, mert egy huszár fluk néhány év előtt szintén szerencsétlenségnek lett az áldozata. Azt a ló rugta agyon.

A nagygyakorlat áldozatát, ha szülei háza nem szállíttatják, Buziásra viszik és ott helyezik örök nyugalomra.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Asztalos Sándor asztaltársaság folyó évi augusztus hó 13 án, szerdán este nyolc órakor a Meistrovich-féle Magyar király vendéglő külön helyiségében ülést tart, melyre az asztaltárság tagjait és mindazokat, kik taggyűjtő iverket aláírtak, tisztelettel meghívja az elnökség.

A milliomos meggyilkolása.

(A gyilkos szabadlábon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Az egész ország érdeklődését felkeltette a medgyes-egyházi gyilkosság, melynek áldozata *Ujhelyi Lipót*, a híres alföldi nábob. A milliomos holttestét tegnap éjszaka főliszállították Budapestre, ahol ma temették el. A véres esemény hírére Medgyes-Egyházára ment a meggyilkolt nábob egész családja, gyermekei: *Ujhelyi Bálint*, *József* és *Kálmán*, továbbá *Ujhelyi Ilona*, férjezett *Leveleki Arminné*, a holttestet ők kísérték Budapestre.

Márik János, aki *Ujhelyit* agyonlőtte, szabadlábon van. *Meszlényi Antal* dr. kir. ügyész, aki *Nagy József* vizsgálóbíróval együtt volt kint a gyilkosság színhelyén, a vizsgálat meg-ejtése után nem talált okot *Márik* letartóztatására, kihallgatása befejeztével szabadon bocsátotta. Ennek indoka az, hogy a gyilkos erős felindulásban elkövetett emberöléssel lévén vádolható, nem valószínű, hogy nagyobb büntetést kapjon, de ettől eltekintve is, *Márik János*nak vagyona, családja, állandó lakása van s így szökésétől tartani nem lehet. Hozzájárul ehhez még az is, hogy hat-hét ezer korona idei természet is el kell takarítania, nem valószínű tehát, hogy épen most megszökjék az igazságszolgáltatás keze alól, melytől teljes felmentését reményli.

A meggyilkolt örökösei ezzel szemben, mint értesülünk, a fő ügyészhez, esetleg az igazságügyminiszterhez akarnak fordulni, a gyilkos letartóztatását kérve.

A gyilkosság története *Márik János* vallomása szerint a következő:

Vasárnap reggel hat óra tájban *Márik János* leányával beszélgetett a piacon, mely közvetlenül a vasúti állomás mellett van. Ekközben hallotta a vonat sípolását s erre önkéntelenül a pályaudvar elé ment, mintha vonzotta volna oda valami. Nézte az érkezőket s meglátta ezek között *Ujhelyit* s ekkor eszébe jutott, hogy felhasználja az alkalmat s újból megkísérli *Ujhelyi Lipóttal* az egyezkedést.

Ujhelyi a pályaudvarral szemben lévő *Zuckermann-házhoz* tartott, *Márik* követte őt, azon gondolkodva, hogy megszólítsa-e hitelezőjét? *Zuckermann Izidor* háza tíz-tizenöt lépésnyire van az állomástól s mikor *Ujhelyi* már-már a rokona boltjának ajtaja elé ért, *Márik* odalépett hozzá, megemelte a kalapját s köszöntötte:

— Jó reggelt *Ujhelyi* ur!

Ujhelyi végig mérte tekintetével adósát, azután elfordította a fejét s a köszöntést fogadásra sem méltatva, be akart menni a házba. *Márikot* elfutotta a méreg annak láttára, hogy rendezett vagyoni állapotának tönkretörője így báncik el vele, revolveréhez nyúlt s *Ujhelyire* rásütötte. A milliomost nyakszirten találta a golyó s néhány perc múlva megölte.

Márik, mint kihallgatása alkalmával előadta, csak annyit látott még, hogy *Ujhelyi* feje előrehajlik, lebukni azonban nem látta, még a lövése hangjára sem emlékszik. Futott egyenesen a község házra, mert eszébe jutott, hogy *Ujhelyi* egyszer avval fenyegette meg őt, hogy *dinamittal fel fogja robbantani*. A község házán azután jelentette, hogy *Zuckermann Izidor* háza előtt rálőtt *Ujhelyire*.

A gyilkost általában gyenge elméjű embernek ismerik Medgyes-Egyházán. Kihallgatása alatt panaszkodott az ügyésznek, hogy két hét előtt iszonyu nyomást érzett a fején, enni és aludni nem tudott. De ez a baja elmúlt s most jól érzi magát.

A gyilkosnak ez az előadása azt mutatja, hogy *Márik* nem szimulálja a gyenge elméjűséget, mert ha föltétlenül öntudatánál volna, az agynyomást bizonyára nem két hét előtti időre, hanem a gyilkosság idejére tette volna át. Egyébként testvérbátyja is: *Márik Pál*, szintén elmebeteg volt, ez kolerában pusztult el. A gyilkos *Márik János* 56 éves s három gyermeke van.

A revolvert, melyel *Ujhelyit* megölte, a medgyes-egyházi szövetkezeti boltban vásárolta. A boltban állítólag ki is jelentette, hogy avval a fegyverrel *Ujhelyit* fogja megölni. Ugyanekkor történt, hogy *Márik* a boltból kijött, az ajtó előtti lépcsőn elaludt. Egy községi rendőr felköltötte s megkérdezte tőle:

— Mit csinál *Márik* bácsi?

— A tanyára megyek, — felelte az öreg tót, s erre, éppen ellenkező irányba elindult a falu felé.

Ujhelyi holttestének felboncolása alkalmával, melyet *Meszlényi Antal* dr. ügyész és *Nagy József* vizsgálóbíró jelenlétében *Borsos Béla* dr. járási orvos végzett, megállapították, hogy a golyó a tarkón hatolt be, a kis-agyat átfurta, s az ik-csontban megakadt. A halál közvetlen oka: agyrongcs.

Arról, hogy mi vitte a gyilkost tettének elkövetésére, *Márik* ezt adta elő.

Ujhelyi Lipóttól 250 hold földet vásárolt 85.000 forintért. A vételárból nyolc ezer forint-tól váltót adott *Márik*, mely 1899. január elsején járt le. E tartozásának fedezésére a *bess-tercei takarékpénztártól* vett föl tizenhét ezer forintot, ebből kifizette *Ujhelyinek* a váltókat. A kifizetett váltókat azonban nem kapta vissza a milliomostól, sőt *Ujhelyi* most be is peresítette azokat. Már most a pénztárat szorította *Márikot* a fizetésre, *Ujhelyi* a másik oldalról zsarolta s így a szerencsétlen ember ma odajutott, hogy vagyona körülbelül teljesen le van kötve.

A B. H. mi száma a medgyes-egyházi gyilkosságról írván, ezeket közli *Ujhelyiről*:

Ujhelyi Lipót a legérdekesebb emberek egyike volt. Zsugoriságáról valóságos legendák keringenek. Soha társaskocsira nem ült, még kevésbé bérkocsira. Ha Hódmezővásárhelytől Szegedre a személyvonat harmadosztályán beutazott, a várostól messzeeső vasúti állomásnál soha sem vette igénybe még a hatkrajcáros lövonatot sem. *Ujhelyinek* egy másik vásárhelyi milliomossal, a *Maczelka-családdal* kisebb pörös ügye volt. Hogy a pört megnyerje, két paraszt embert pénzzel hamis tanúzásra bírt. Ma-

czelkéknak tudomására esett a dolog és följelentették Ujhelyit, aki egy évi börtönt kapott. A szegedi csillagbörtönben irodai szolgálatra alkalmazták, de ez is nagyon megtörte a koros nábobot.

Büntetésének egyharmadát, jóviselésére való tekintettel, elengedték. De Ujhelyi még korábban 40.000 korona óvadékot tett le a királyi ügyészségnél, hogy a börtönt a kétharmad büntetésidő kitöltése előtt elhagyhassa. A kedvezményt megkapta s szabadon eresztették. Szabadságát arra használta föl, hogy pörének megújításán dolgozott. Minthogy azonban nem volt kilátása a pör megújítására, hátat fordított az országnak s kiszökött Amerikába. De a husz-ezer forintos óvadék nemsokára hazahozta. Nem bírta elviselni, hogy odaveszessen a pénze; jelentkezett a börtönigazgatóságnál, hogy leüli hátralévő büntetését. Óvadékát azonban nem kapta vissza, a mi a nábobot melankolikussá tette. — Ujhelyinek Budapesten több háza van. Földjei Váásrhely határában terülnek el, Ujhelyi a saját birókán sem volt biztosságban. Munkái állandóan fenyegették, hogy agyonütik. A milliomos csak esténként mert kimenni földjeire. A nép kedvét különben mesterségesen is szitották ellene. Vagyonát rotschildinek tartották, a mi nem közelíti meg a valóságot, de tény, hogy Ujhelyi az Alföld egyik leggazdagabb embere volt. Jótékonyt is egyáltalán nem gyakorolt, még hitsorsos ival szemben sem. Váásrhelyi házának lakói a háztulajdonosi krajcárpénzeket is szigorúan behajtotta. Egy ízben Ujhelyi magtárából ismeretlen kéz minden éjszaka egy-egy zsák búzát vitt el. A milliomos a rendőrségre ment panaszával. Itt nem hittek a kapzsi embernek. Ujhelyi erősködött az igazsá mellett és rendőröket kért szemekül. Egy éjjel azután kiderült, hogy két rendőr emelgeti a teli zsákokat.

Dömötör László halála.

(Az aradi főreáliskola gyászja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

A napokban temették el az aradi állami főreáliskola egyik jeles tanárát s ma ismét gyászja van az intézetnek. A tanártestületnek egy kiváló, a tudós és művész nevet egyformán megérdemlő tagja, Dömötör László tanár meghalt. Az intézet és a tudomány kiváló erőt vesztett benne, Arad társadalma pedig egy érdemes, munkás tagját.

Dömötör már régóta betegeskedett, de még is teljesen váratlan volt a lesújtó hír, mely nyári időzése helyéről, Felkáról érkezett, hogy ott hétfőn éjjel meghalt. Néhány hét előtt hagyta el Dömötör Aradot s Budapesten az archeologiai tanfolyamot hallgatta, majd pedig Felkára ment üdülni. Innen jött hétfőn este a hír, hogy állapota rosszra fordult. Neje, szül. Reinhart Ilona ma reggel vasutra ült, hogy ápolására siessen, de alig utazott el, megjött az elkésve érkezett távirat, mely tudatta, hogy Dömötör hétfőn éjjel fél tizenegy órakor meghalt. Hogy mi volt halálának közvetlen oka, nem tudják. Valószínűleg régi béléja vitte a sirba. Holttestét Aradra szállítják s itt temetik el.

A lesújtó eset legközelebből nejét, négy gyermekét s neje révén az aradi Reinhardt-családot érinti, de részt kérnek a gyászból a főreáliskola tanárain kívül több aradi egyesület, az elhunyt számos barátja s nagyszámu tanítványai.

Mint tudós archeologus a közönség szeme előtt fejtette ki hasznos működését, melyet maradandó emlék őriz gyűjteményekben és

műveiben. Tanári hivatásában az iskola falai rejtették el munkáját. A szabadkézi rajzot tanította s nemcsak sablonos tanár volt, hanem művész, aki eredetiségre, ötletre tanította növendékeit. Valami imponáló erő volt az ő keze vonásában, mely a hivatott művészt árulta el. Az iskolán kívül is sokat dolgozott ez irányban, különösen régebben, míg utóbb főképen a régészet művelésére adta magát.

Dömötör László Kun-Szt-Miklóson született 1850 augusztus 21-én. Középiskolai tanulmányait, részben szülővárosában, részben pedig Budapesten végezte. Az 1875—76. tanévtől kezdve Budapesten és Selmecbányán, majd pedig az 1880—81. iskolától kezdve az aradi állami főreáliskolánál működött, mint középiskolai rajztanár.

Ettől az időtől kezdve élénk részt vett Aradváros minden kulturális mozgalmában, 1884—88-ig mint a Kölcsey-egyesület titkára szerkesztette annak évkönyveit. Ő rendezte az 1890. évi aradi kiállításnak művészeti és régészeti csoportját. Foglalkozott butortervezéssel, régi festmények restaurálásával is, de idejének és munkájának javarészt az archeológiának és muzeumügynek szentelte. 1887-ben az aradi főgimnázium és főreáliskola közös értesítőjében *A helyi muzeumok fontosságáról*, 1889-ben pedig a Művészi Iparban *Az aradmegyei himzésekről* értekezett. Ezeket az értekezéseket számos cikk és értekezés követte az Archeologiai Értesítőben, melyek a szakkörökben általánosan ismertté és becsültté tették, nevét.

A Muzeumok és könyvtárak főfelügyelőségének megbízásából 1898—1900. és 1901-ben ásatásokat vezetett a pécskai telepen. Az itt nyert tárgyakból nagy fáradsággal gyönyörű és nagyértékű régiségtani muzeumot állított össze, mely a Kölcsey-egyesület gyűjteményeinek tudományos szempontból legértékesebb részét képezi. Utolsó nagy tervét nem valósíthatta meg. *Néprajzi muzeumot* akart létesíteni Aradon és tervének megnyerte az Arad-Hegyvidéki Turista-egyesület vezetését. Egy kis füzetet is irt legutóbb *Felhívás az aradvármegyei néprajzi muzeum tárgyában* címmel. Ezt a turista-egyesület adta ki 1903-ban. A gyűjtés valóságos szenvedélye volt s ő maga is igen értékes ipartörténeti és keramikai gyűjteménnyel rendelkezett.

Legutóbbi ténykedései közé tartozik az az akció, melyet mint a *kényér zsurok* egyik rendezője folytatott a jótékonytársulatában.

TANÜGY.

(—) Áthelyezett tanítónő. A vallás és közoktatásügyi miniszter Steinitzer Flóra hódmezővásárhelyi polgári leányiskolai tanítónőt a pancsovai felső leányiskolához helyezte át.

Tisza István gróf csárdása.

(Ha a király beszűnteti a táncot.)

Arad, augusztus 11.

Biharmegyében, a szilasi kastélyban javában állt a bál. Mintha száz esztendővel szaladt volna vissza az idő. Romantikus, derűs, pompás a kép. A föld népe mulat a föld uraival. Arató ünnep van. Ceres és Bacchus ősi ünnepeinek örömeivel. Nagy áldomás, melyre összegyűlekedtek a kemény karu, kaszás férfiak, jókedvű, helyre legények, kackiás menyecskék, piros pozsgás, nagyszerű leányok.

Bölcsey Józsefnek, a szilasi földesurnak az aratói kapták a nagymunka után az áldomást. Kedves jelenetek, szép formások s evés-ivás után táncra hívott mindenkit a muzika. Az ünnepségek között s a táncban is együtt mulattak a néppel a népszerű földesar családja és uri vendégek. A vendégek között volt gróf Tisza István is praematurus diákfiával, ifj. gróf Tiszá Istvánnal.

Jó kedve volt mindenkinek. Kitérő, jó kedve gróf Tisza Istvánnak is. Ő és a fia voltak a legfáradhatatlanabb táncosok. Sorra táncoltatták a menyecskéket és a leányokat. Talán éppen ez időben magyarázta a Llyod klubban valaki bizonyosan ked-

vesebb jókedvvel, hogy hát neki meg kellett buknia . . .

Eppen új táncosnőt kért föl gróf Tisza István, már megmozdul a lába a csárdás taktusára, mikor beállit egy poros, elfáradt atyafi, aki sürgős táviratot hoztt a gróf Tisza István címére. A gróf egyik karjával a táncosnőjét tartva, — egy nagyon táncrakész marokszedő leányt — elolvassa a sürgőnyt. Aztán komoly arccal, gondolkozva áll vagy két percig . . . A leány nem érti a dolgot. Táncolni akar. Türelmetlenkedve szól gondolkozó, grófi lovagjához:

— Induljunk gróf ur. Hiszen táncba tetszett hívni.

Gróf Tisza István sajnálkozva adja meg a választ.

— Bizony táncba hívtam lelkem. De ezt a táncot el kell halasztanunk a jövő arató ünnepre. Nekem most rögtön mennem kell. A király hivat.

A táncot abba kellett hagyni. Egy óra idő volt csak a vonat indulásáig. A táviratban az állott, hogy a király minél sürgősebben akarja meghallgatni gróf Tisza István vélekedését az ország nagyon nagy dolgairól.

Az arató ünnep folyt. Kedvesen, derűsen, patriárákálisan. Még három-négy óra múlva is, mikor már javában robogott a gyorsvonattal, nehéz gondolatokkal s egy csárdással adósan a király elé gróf Tisza István.

A minoriták nagygyűlése.

(Az első nap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

A magyar minorita rendtartomány nagygyűlése ma volt az első napja. A gyűlés a rendház könyvtári termében folyt le.

Megelőzőleg reggel 8 órakor az új harangok zugása között vonultak a nagygyűlés tagjai a Kölcsey utcai templomba, hol Berényi Gedő kiérdemült rendfőnök, marosvásárhelyi házfőnök tartotta az ünnepélyes nagymisést Csütörtök Arnold dr. pancsovai hi tanár, Stadler Albin, marosvásárhelyi theologiai tanár és Kóródy Pius szegedi segédlelkész segédletével. Az ünnepélyes mise alatt a kar Gregorián-énekeket adott elő.

A szentmise végeztével, 9 órakor kezdetét vette az egyes rendházak kiküldöttelnek jelentése az utolsó négy évről, mely a legutóbbi Szegeden tartott nagygyűlés óta folyt le. Ugy az elnöklő generalishelynök Fonzi József dr., mint a nagygyűlés tagjai örömmel vették tudomásul, hogy a rendtartomány összes házaiban többé-kevésbbé általános haladás konstatalható anyagi, de ami ennél egy a lelképásztori és tanítási téren működő szerzetes rendnél fontosabb lelki és szellemi téren is. Példa reá ép a tanácskozás helye, az aradi rendház. Bizonyára nem kis érdeme ez a mandátumát letéző rendfőnöknek, az ő tudásának és akaratának.

Déli 12 órakor rekesztette be az elnök az első ülést s délután 4 órakor újra megnyitotta, folytatva a beszámolókat meghallgatását. Közbe a bizottságok üléseztek, a hol az egyes rendházak kérelmeit, vagy ajánlatait tették szóvá. A késő délutáni órákban fejezték be mind a 16 rendház beszámolóját s holnap a választásokat fogják megejteni.

Reggel 8 órakor előzetes kar ima után a káptalan elnöke Fonzi József dr. tart a Kölcsey-utcai ideiglenes templomban ünnepélyes szent misét, a mely után a gyűlés tagjai a rendházban gyülekezve, ünnepélyes énekszóval vonulnak a gyűlésterembe, hol a rendfőnök választást ejtik meg titkos szavazás útján. Előrelátható, hogy egyhangulag Csák Czirjék

dr.-t választják meg rendfőnökké s ez csak méltánylása lesz Csák érdemeinek.

A rendfőnök megválasztása után ünnepélyes Te Deum lesz. Délután a házfőnökök és egyéb előjárók válaszlása következik.

HIREK.

A város közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Aradváros törvényhatósága, holnap, szerdán délután tartja meg augusztus havi közgyűlését, minden esztendőnek rendszerint legérdekesebb és leglátogatottabb közgyűlését. A holnapi napnak mégis lesz egy érdekessége: a közgyűlést *Varjassy Lajos* polgármester helyettes fogja vezetni, aki ezuttal először fog előkölni a főispán és a polgármester távollétében.

A gyűlés tárgysorozatának érdekesebb pontjairól az előkészítő tanácsülés, melyet ma tartottak meg, a következőket határozta:

Fejérváry Géza báró volt honvédelmi miniszternek értesítése, mely arról szól, hogy tárcájától megvált, csak most kerül a közgyűlés elé, bár az esemény másfél hónap előtt történt. Erre vonatkozólag azt javasolja a tanács, hogy a közgyűlés vegye tudomásul az értesítést.

Az *Újtelep városrésze csatornázása* tárgyában, mint irtuk, a belügyminiszter arra utasította a várost, hogy a vízvezeték ajánlata fölött, mely a vízáraknak csak nagyon kis mértékben való leszállítását foglalja magában, ne térjen egyszerűen napirendre, hanem kezdjen tárgyalásokat a vízárak további leszállítása érdekében. A tanács a csatornázási- és vízvezeték bizottságot óhajtja a tárgyalások felvételével megbízni.

Több városi tisztviselőnek szabadságidő engedélyezése iránti kérelmét pártolja a tanács. Így *Tisch Mór* dr. főorvos, *Green Nándor* t. főkapitány, *Madarász Antal* alkapitány, *Billich Miklós* pénztári ellenőr, *Biró Dániel* építészeti felügyelő, *Bacsó Antal* segédtsízt kérvényét.

Zilahy Gyula színházgázgató a téli színházba a villanyvilágítást akarja bevezetni s ehhez a város hozzájárulását kérte avval, hogy az ő szerződésének lejártá után az esetleg utána következő más igazgatók köteleztessenek arra, hogy tíz éven belül szintén villanyval fogják a színházat világítani.

A tanácsnak nincs kifogása az ellen, hogy a színházat gáz helyett villanyval világítsa az igazgató, de ahhoz nem járul hozzá, hogy a villany használat tíz évre kötelező legyen, mert ez a villanytelep esetleges megváltásánál nehézségeket támasztana. Meg van állapítva, hogy a tűzveszély szempontjából a villany nem nyújt több biztosítékot, mint a gáz, s így a világítás csere nem különös érdeke a városnak.

— **Királyunk és a román uralkodó család bucsuzása.** *Ischlből* táviratozzák: *Károly* román király ma utazott el *Ischlből*, befejezván királyunknál tett látogatását. A két uralkodó rendkívül szívélyes bucsut vett egymástól. *Károly* király a szállóban köszönt el *Gisella* és *Mária Valéria* főhercegnőktől, azután királyunkkal egy kocsin a pályaudvar mentek, ahol *Lipót* és *György Konrád* főhercegek várták őket. A vonat indulása előtt az uralkodók egymás kezét fogva sétáltak a perronon, majd három ízben is megcsókolták egymást. Mikor a vonat a pályaudvarról elrobogott, *Károly* király a kupé folyosójára jött ki s még egyszer szalutált *Ferenc József* királynak, aki a köszöntést szívélyesen viszonzta. A román király *Gasteinba* utazott.

— **Tüntetések a fővárosban.** Budapesten, mint tudósítónk sürgönyzi, ma tüntetés volt.

Az egyetemi ifjak ünnepelték *Kossuth* Ferencet az elért sikerekért. A *Kálvin-téren* g. ültek egybe, de nem volt fátylájuk. Ekkor *Jakob Sándor* joghallgató így szólt:

— Szegények vagyunk, nem tudunk fátylát venni. Menjünk fátyla nélkül.

Elindultak a függetlenségi kör elé s utközben 150 szocialista csatlakozott hozzájuk, s vagy 200 főnyi nép. *Melha Tibor* üdvözölte *Kossuth* Ferencet, kjt, amikor a nemzeti követelményekről beszélt, megzavartak a szocialisták.

— Jogot a népnek! — kiáltották. — Alta-lamos szavazati jogot.

Lengyel Zoltán, majd *Pap Zoltán* és *Szatmári Mór* beszélt. Azután a *Független Magyarországnak* elé vonultak, s egy töredék a *Magyarországnak* szerkesztője elé. Utközben a diákok és szocialisták között tettelegességre is került a dolog.

— **Esküvő.** *Báró Bohus István*né, szül. *Ozárán Eszter* leányával: *Heppes Szeréna* kisasszonnyal ma délelőtt tizenegy órakor kötött házasságot dr. *Boér Kálmán* tordai fiatal szolgabíró, *Boér Jenő* erdélyi földbirtokos és neje *Simonfy Rozália* fia. Az előkelő nászközönség sorában voltak *Vásárhelyi Béla*, báró *Bohus István*, báró *Bohus Lajos*, *Vásárhelyi László*, dr. *Betegh Miklós*, *Maros-Tordamegye* alispánja, *Purgly János*, *Heppes Aladár* és neje, stb. Az esketésnél báró *Bohus Lajos* és dr. *Betegh Miklós* voltak a tanúk.

— **Jablánczy Sándor nyugalomban.** *Szentgyörgyi Jablánczy Sándor* cs. és kir. altábornagy, a magyarországi csendőrség felügyelője nyugalomba vonul. Az erről szóló királyi kizírat a napokban fog megjelenni a hivatalos lapban. *Jablánczynak* nagy érdeme van a csendőrség szervezésében. A múlt évben sokat emlegették a nevét, a mikor egy elbocsátott csendőrtiszt, később pedig egy asszony revolverrel támad rá az utcán.

— **Eljegyzések.** *Hajnal Dávid* dr. fiumel akadémiai tanár eljegyezte *Goldschmidt Célia* kisasszonyt, *Goldschmidt Mihály* előkelő polgártársunk kedves és nagyműveltségű leányát.

Szokolay Sándor berzovai gyógyszerész eljegyezte *Heintz József* nyugalmazott posta és táviráda s. tiszt. temesvári lakos nevelt leányát, *Neszl Irma* kisasszonyt.

— **Hála Istennek!** Egy római újság érdekes történetet mond el a pápaválasztás napjaiból. Egyik szereplő személy benne a pápa, a másik *Lecot* francia kardinális. Amikor a kardinális észrevette, hogy *Sarto* kijátásai emelkednek a választáson, meg óhajtott ismerkedni vele. Látogatást tett tehát a cellájában s persze franciául szólította meg. *Sarto* eléje ment s mentegődzve azt felelte neki latin nyelven:

— Nem tudok franciául.

A francia híboros erre éktelen méregbe jött s így szólt *Sarto*hoz:

— Olyan ember, a ki nem tud franciául, nem lehet pápa.

Sarto rámondta:

— Hála Istennek.

Másnap pápa lett belőle.

— **Felrobbant hid.** *Belgrádból* sürgönyzik a *P. Lloyd*nak: a dewogeli vasuti hidat a felkelők felrobbantották. Ennek óriási következményei lesznek, mert a hid összeköttetést képezett *Szalóniki* és *Konstantinápoly* között. Most *Monasztirba*, hol a fölkelők lázongnak, nem lehet katonaságot szállítani.

— **Elárverezett Szelle ház.** Mikor *Szelle József* ügyvéd csödbe került, többek közt elárverezték a *Boros Béni-téren* levő emeletes házát is. A házat ekkor *Szelléné* vette meg, mint-hogy azonban az árverezési feltételeknek nem

felelt meg, a csödtömeggondnok, *Kertész Miksa* dr. visszárvérést kért. Ezt a visszárvérést ma tartotta meg a törvényszéken *Török végrehajtó, Robitzek Agost* és *Jellinek Henrik* dr. ügyvédek közbenjöttével. A legtöbbet ígérő az *Aradi Polgári Takarékpénztár* volt, melynek a ház 60.500 koronáért ment át a tulajdonába. A takarékpénztárt *Tedeschi Viktor* képviselte.

— **A hírlapírás köréből.** A „*Karánsebes és Vidéke*” című hetilap szerkesztését *Földes Miklós* volt karánsebesi polgári iskolai tanártól, akit a közoktatásügyi miniszter *Karánsebesről* *Hódmező-Vásárhelyre* helyezett át, az eddigi társszerkesztő: *Nemes Sándor* vette át.

— **Párbajozó orvosok.** *Buziásról* írják: *F. hó 18-án* reggel 6 órakor a *Dumbráva* erdőben kardpárbaj folyt le dr. *Packi Miklós* buziai és dr. *Sugár Rezső újszentannai* orvosok között, az orvosi gyakorlatból eredt összeszólalkozás következtében. Segédeként szerepeltek: dr. *Packi* mellett dr. *Schopi József* orvos és dr. *Bencsik István* kir. albiró; dr. *Sugár Rezső* mellett dr. *Scheiner Albert* ügyvéd és *Kayser Odön* banktisztviselő. A párbaj szerencsés kimenetelű volt, a mennyiben az ellenfelek egyike sem sérül meg komolyan. Dr. *Sugár Rezső* mindössze arcának jobb oldalán jelentéktelen horzsoltsébet kapott. Az ellenfelek nem békültek ki.

— **Öngyilkosság a Marosparton.** *Hudornel Béla* aradi 33 éves szobafestő-segéd tegnap délután életuntségéből öngyilkossági kísérletet követett el, melyet a Marosnak a papirgyárral szemben elhúzódó védőtöltésén hajtott végre. Sétaközben két hatos ára marolugot vett be s ez néhány perc múlva olyan erővel hatott, hogy *Hudornel* összeesett. Mentőkocsin a kórházba vitték, ahol a rendőrtisztnek azt adta elő kihallgatása alkalmával, hogy megunta az életét s azért lett öngyilkos. Állapota életveszélyes.

— **Az Aranykönyv szerzője az államfogházban.** Az igazságügyminiszter egy hírhedt román agitátort utalt be ma a szegedi államfogházba. *Pacatian V. Tódor* a beutalt államfogoly, a hírhedt *Aranykönyv* szerzője, akit a kolozsvári törvényszék, mint esküdttörő, országos érdeklődés mellett tartott főtárgyalásán hat hónapi államfogházra ítelt. *Pacatian V. Tódor* izgatás és lázítás miatt kerül az államfogházba. Mint nagyszabású lapszerkesztő könyvet adott ki ezzel a címmel: *Carte de Aur sau luptele politice nationale ale romanilor de sub corona Ungara.* (Aranykönyv a magyar korona alatti románok politikai és nemzetiségi harcáról.) Ebben a könyvben a kolozsvári vádhatóság az Unió-törvény ellen elkövetett két rendbeli izgatást és lázítást látott, amiért aztán *Pacatian V. Tódor* az esküdtek elé állította. Az 60 éves gör. kel. vallású agitátort bűnösnek mondták ki a polgárbírák, mire az esküdttörő hat havi államfogházra mért az izgatóra. *Pacatian* semmisségi panaszt jelentett, a kuria azonban elutasította a semmisségi panaszt. Így tehát az agitátornak most meg kell kezdenie büntetésidejének kitöltését, amint azt az igazságügyminiszteri leirat a börtönigazgatósággal tudatta. *Pacatian* szeptember hó 19-én tartozik bevonulni az államfogházba.

— **Örült a konzulátuson.** Napok óta egy zavart viselkedésű ember járt a budapesti amerikai konzulátusnak a *Wurm-udvarban* levő helyiségébe, ahol az iratait követelte. Elmondotta, hogy *Deömeös András* a neve, pozsonyi születésű munkás. Nemrégiben Amerikába vándorolt, ahol nem kapott munkát. *Mineapoliszban* az éhségtől összeesett. Bevitték a norvég kórházba, ahol csakhamar felgyógyult. Az amerikai törvények értelmében a kellemetlen bevándorlókat egy éven belül vissza küldhetik hazájába. *Deömeössel* is így cselekedtek. Az

iratai azonban a mineapoliszi norvég kórházban maradtak. Levelet írt hát a kórházba, hogy küldjék vissza az iratokat. A kórházból azt az értesítést kapta, hogy az iratait a budapesti amerikai konzulátusnak küldik meg. A konzulátuson azonban mit sem tudtak az iratokról. Deömeös tegnap délután ismét megjelent a konzulátuson és követelte az iratokat. Amikor ismételt elutasították, egyszerre dühöngeni kezdett:

— Meg akarnak csalni. Lelövök mindenkit. Erresszenek a konzulhoz. Őt is lelövöm.

Minél jobban csendesítették, annál jobban dühöngött, neki ment a butoroknak, ami a kezébe került, a földhöz vágta. Végre is rendőrt hívtak, aki a főkapitányságra vitte a dühöngőt. Itt hivatkozott arra, hogy a nagybátyja *Haggenmacher* Henrik sörgyáros, mert Haggenmacher Viktória nevű nővérének a fia. A rendőrség elvitette Haggenmacherhez, aki kijelentette, hogy nem is ismeri Deömeöst. Van ugyan egy Viktória nevű nővére, de annak nincs gyermeke. Deömeös erre újból dühöngeni kezdett:

— Szerencsétlenré akarnak tenni! Nem hagyom magam! Lelövök mindenkit!

Deömeöst végre is *Rónay Sándor* dr. rendőrorvos megvizsgálta, konstatálta, hogy veszedelmes elmebeteg. Erre a lipótmezei tébolydába szállították.

— Öngyilkosság elmezavarban. Ujszentannán vasárnap délután *Henigess József* földműves pillanatszerű elmezavarban felakasztotta magát a mire megakadták, meg volt a va. Még délután munkálkodott s hozzátartozói nem vettek észre rajta semmit. Halálát felesége és hat gyermeke gászolja.

— Az osztályorsójáték mai, első napi buzáján a következő nagyobb nyereményeket húzták ki: 90.000 koronát nyert: 109780. 30.000 koronát: 7780. 10.000 koronát: 59525 62079 108165. 5000 koronát: 27718 70511. 1000 koronát: 66497 6759. 500 koronát: 1657 2317 4043 5079 7818 1210 13442 13872 17730 21049 21219 25651 2362 28409 28582 33201 35508 41343 41572 2093 42162 47825 51882 53324 56602 60410 4582 62314 62756 64510 68719 70042 72174 5094 77023 80242 88574 88587 89649 89748 6855 98315 99066 99354 100971 108439. A többi kihuzott szám egyenkint 170 koronát nyer.

— A gyónatatója büne. Nancyból írják: A várost nagylehaborodásban tartja egy eset, amely semmire sem lesz hasznára a francia papságnak. Egy papról van szó, abbé *Rumond* plébánosról, aki a gyónatatószékét arra használta fel, hogy fiatal leányokat bűnre csábítson. Egy tekintélyes kereskedő 15 éves leánya árul el a bűnt, a mikor már ő maga a következményeket nem volt képes tovább a szülei elől elpalástolni. A kipattant titok oly izgalmat elűt az egész városban, hogy kicsi híján melegselték az elvetemedett plébánost. A háza és tódult tömeg fel akarta gyújtani a plébánt. Katonaságnak kellett közbelépnie, hogy a ndet megóvja és a papot megmentse.

— Egy szegény fiú segítése. A nyomorék *Dirnbeck* inoska segítésére ma B. M. úrtól 1 koronát kaptunk. Az összeget illetékes helyre fogjuk juttatni.

— Uzáshoz szükséges utieszközök, utikosarak náonadékból, kofferek, kizitáskák, stb. minden vitelben és rendkívüli választékban *Porter Vmos Nagy Aruházában*, a Szabadságtéren, kaphatók. A cég szoliditása kizárólag biztosságot nyújt mindenkinek arra nézve, hogy bevásárlásait a legjutányosabban teljesítheti. Vidéki rendelések is pontosan eszközöltetnek. Városi megyei telefon száma 324.

— Jentolin fog-créme a legkedveltebb fogszéplő. tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy *József Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Mina-palota. — Telefon 265. szám) képviselői ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánk valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Kéz és lábizzadás ellen kitűnő a *Kossuth* gyógyszerész izzadás elleni kenőcse, 1 tégely ára 1 korona. Kapható Kossuth Pál gyógyszerésznél Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengi ház). Gyógyszereknek: Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és társai urak drogueriájában.

Váltóhamisító ügyvéd.

(Szökés a hitelenek elől.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 11.

Fiatall fővárosi fiskálist váltóhamisítás miatt keres a rendőrség, de nem találja. Hirtelen eltűnése s a súlyos bűncselekmény, a mivel vádolják, föltűnést kelt mindenfelé, csak azok körében nem, akik ismerték. *Kuffler Armin* dr. ügyvédet elveszett embernek mondták már évekkel ezelőtt.

A fiatal embert apja, a dúsgazdag rózsahegyi fűszernagykereskedő, alig győzte pénzzel. Már diákkorában többet költött, mint a mennyit lehetett s mikor a pozsonyi törvényszéken j ggyakornok volt, akkor is annyira nem tudott a pénzzel bánni, hogy négyszáz koronás havi pótlékát az apja heti részletekben küldte el neki.

Pozsonyból, nem minden kellemetlenség után, lejött a fővárosba. *Wellisz* dr. ügyvéd irodavezetőjének fogadta s a különben eleven eszű fiatal ember egy ideig jól végezte az ügyeket. *Wellisz* doktor azonban meghalt s *Kuffler* most itt a maga kezére akart dolgozni.

Ügyvédi irodát nyitott a Nagymező-utcában és két segéddel látta el póreit. Az első időben akadt is kliense. Utóbb a felek elmaradtak s a két segédre se volt már szükség. *Kuffler* átköltözött a Magyar-utca 4. számú ház második emeletére s ettől fogva már abszolúte nem törődött az irodájával. Éjszakázott, mulatott, adósságba verte magát. Az apja csak fizette a fia könnyelmű kontóit, egyre bizakodva benne, hogy megváltozik.

A változás most két hónapja tényleg bekövetkezett. *Kuffler Armin* pénzt már sehogysé tudott keríteni. Pedig nagyon kellett, különösen annak a fekete fiatal asszonynak, a ki mindennapos vendége volt.

A fiatal ügyvéd elment a kecskeméti-utcába *Nemess és Lengyel* butorkereskedőkhöz s kétezer korona áru butort vásárolt. Azt mondta, hogy megnősül s az esküvője után a váltót beváltja. Nagyobb biztosság kedvéért a váltót az édes apjával is aláíratta.

A kereskedők a butort elszállították a Magyar-utcai lakásba, a honnan dr. *Kuffler* május 5-én átköltözött a Károly-körut 5. számú házba. Junius végével a lakást bezárta s elment. Néhány napig várták, hogy hazajön, s hogy mi hirt sem kaptak felőle, a lakás főbérője az esedékes házbér iránt pórt indított az ügyvéd ellen. Az idézést nem tudták neki kézbesíteni, *Kuffler*nek nyoma veszett.

A butorkereskedők is érdeklődtek a holléte iránt. Az apjának is írtak miatta és megtudták, hogy a mit dr. *Kuffler* az esküvőjéről beszélt, hazugság s hogy az apjának a váltón levő aláírása se való. Ő hamisította rá.

Alig tettek ezek ellene feljelentést a rendőrségen, a második panaszos is megjelent. Ez a *Neményi, Strasser és Fia* bankcég a Nádor-utcában, amely ezerkétszáz koronát kölcsönzött egy hamis váltóra dr. *Kuffler*nek.

A bűnbe esett ügyvédet a detektívek mindenfelé keresték, de nem lelték meg. Azzal a jelentéssel jöttek vissza utjukról, hogy dr. *Kuffler* minden valószínűség szerint Amerikába szökött. A főkapitány ezért elrendelte a körözését. Személyleírását az e fogató parancs a következőkben adja: középtermetű, erősen kifejtett

testalkatu, feje kopaszodik, haja és bajusza vöröses szőke, arca gömbölyű, kerek, álla borotvált, a szeme világos-szürke.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elitelt papnövendék. A magyarellenes zavargások idején Zágrábban letartóztatták *Szkrinjár Ferenc* papnövendéket is, kinél házkutatás alkalmával egész halom lázító iratot és nyomtatványt találtak. A vizsgálat során kitűnt, hogy a vádlott vidéki ismerőseinek leveleket írt, a melyekben különösen azon katolikus lelkészek ellen izgatott, a kik a kormánypárt híveinek vallják magukat. A papnövendéket három havi súlyos börtönre ítélték. Jellemző, hogy a vádlott címére az ügyességhöz érkezett levelek egyikében arról értesítik a papnövendéket, hogy legközelebb meg fogja őt látogatni a börtönben a teológia egy tanára, aki előtt leteheti majd a vizsgát, nehogy a fogság következtében egy évet veszítsen.

§ A halott mérnök kifosztása. A déli vasúton egy másodosztályú kocsiában, halva találták tavaly október 18 án *Pál Dénest*, Veszprém városának nyugalmazott főmérnökét. A kissé kútonkódó öreg ur Budapestre akart utazni, hogy pénzét valamely banknál elhelyezze, s utközben szívizélhűdés érte. A déli vasút pályaudvarán a hatóság kiküldöttel megmozdították a halottat s hetvenezer korona ára értékpapírt s néhány száz korona készpénzt találtak nála. Miután az értékeket a rendőrség magához vette a holttestet az orvostani intézetbe kültte. A halottszállító kocsit *Bence Pál* kocsison kívül egy rendőr is kísérte, ki midőn az orvostani intézetbe érkeztek, leszállt a kocsirol és bement az irodába jelentést tenni. Mig a rendőr az irodában járt, *Bence Pál* kocsis újra megmozdította a halottat, a kinek mellényzsebében egy borítékban tizenhét darab ezres bankót talált, a melyeket ő vágott zsebre. Mikor aztán a dolgát elvégezte, szabadságot kért gazdájától s pár napig urí módon élt cimboráival. Anyjáról sem feledkezett meg, ki Szolgaegyházán napszámos sorban élt. Anyjának is, nőtestvérének is 2000—2000 forintot adott. Közben a rendőrség ez elhunyt családjának a följelentésére nyomozni kezdett, hová lett a 34000 korona s oktan költségei révén csakhamar hurokra került a tolvaj kocsis. Vele együtt a vadlottak padjára jutott szeretője, *Petrovics Teréz* és több családtagja is. A budapesti törvényszék *Bence Pál* lopásért egy évi börtönre, orgazdaság vétségeért *Petrovics Terézt* két heti, *Bence Juliannát* négy heti, *Viga Imrét* 4 heti és *Viga Imrénét* 6 heti fogházra ítélte. *Bence Pál* felebbezett csupán az ítélet ellen, de vesztére, mert a tábla a bűntést két évre emelte fel. A kuria szűneti tanácsa ma foglalkozott *Bence* ujabbi felebbezésével *Nedeczky Odón* előterjesztésében s *Székelly Ferenc* koronaügyész indítványára a semmisségi panaszok elutasításával a tábla ítéletéhez hozzájárult.

NAPIREND.

Augusztus 12. Szerda. Róm. kath. naptár: Klára. — Protestáns naptár: Klára. — Görög-keleti naptár (Julius 30.): Szűza. — A nap két 4 óra 36 perckor, nyugszik 6 óra 59 perckor.

Könyvtár-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekiye-museum helyisége mellett állésterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg.

Augusztus 12. Városi közgyűlés délután 4 órakor. — Az Asztalos Sándor a-zaltársaság közgyűlése este 8 órakor (Magyar király vendéglő).

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 11. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 102—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 110—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 110—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 110—2 fillérig.

Szászület.

— Augusztus 11. —

Mai jegyzésünk: Készár nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított mazsola 12-80—13— korona másszánkén.

REGÉNY-CSARNOK.

A toltekek kincse.

— Eredeti regény. —

Írta: Ritt Gyula.

[14]

(Folytatás.)

Késő délután volt, a midőn a halmok szemünkbe tűntek. Es mi libegve, teljesen elcsigázva vánszorogtunk feljűk. Már alkonyodott, mikor az első halmot elértük. Fernando, ez a hatalmas ember, nem tudott tovább menni. Osszeesett és Cyrano az ő falábával még mindig előre bicegett. A halmok, melyek egymás mellett terültek el és a távolban nagyobbodtak, apró cserjével voltak beőve. Cyrano lélegzetét ellojtva haladt előre a bekrok között. Nem törődött azzal, hogy a tüskék, melyek a kuszó kaktuszokat fedték, véresre tépik kezét, leszakította a husos leveleket, szája gyömszölte és mint a legüditőbb folyadékot, úgy nyelte annak nedét. S amint egy másik után kapott, hogy letépje, fértérantotta a sűrű indákat és akkor mintha egyensúlyát veszítette volna, ő is lebukott a bokor melé. Valami fényes csilant a szemébe és ő egész arcát befektette. Majd fölugrott és örömszerű arccal fordult felénk:

Viz, viz! — kiáltott fel s újra lebukott a domb tulsó oldalán. Leírhatatlan volt a hatás, amit ez a kiáltás reánk gyakorolt. Mintha utolsó erőmet szedtem volna össze, egy pillanat alatt mellette állottam. Fernando is utánam vánszorogott. És az a fényes, amit Cyrano látott, az tényleg víz, tiszta, hűs víz volt.

Megvolumunk mentve.

Es Cyrano megittasult a víztől, alig tudtam fejét kivenni belőle. Valósággal kejelgett benne. Ugy szivta magába, mint egy elefánt és úgy pöffekelt, mint egy viziló.

A friss víz valósággal felvidített bennünket, — úgy éreztük magunkat, mintha ujjaszülettünk volna. A sült pecaricomok, melyek csaknem érintetlenek voltak, újra előkerültek és szinte a csömörölésig fogyasztottuk, ha ugyan fogyasztásnak lehetne nevezni azt a falást, amit véghez vittünk egy rövid negyedóra alatt.

Az üdítő pihenés felvillanyozta elszibadt idegeinket. Fernando is teljesen magához jött s egy percig sem akart a halmok között időzni. A nap már leáldozott és helyét a hold foglalta el, ami ellentétben a nap reggeli biborfenyével ezüstös fényvel ragyogta be a halmokat és a mögöttük hagyott sivatagot.

— Folytassuk utunkat, — szolt hozzánk Fernando, — kíváncsi vagyok, hogy ezek a halmok kivezetnek-e a homokpusztából, vagy csak egy kis óázist képez, s ha végére érünk, újra belekerülünk a homoktengerbe?

Látcsövünket ma már nem használhattuk s mi egy szebb napfeljötté reményével újra nekivágtunk a bizonytalannak. A halmok növekedése, egyes helyeken való egybeolvadása és a rajta lévő növényzet bujább tenyésze az a reményünket látszott erősíteni, hogy végén érjük a rengeteg sivatagnak; de az előttünk még mindig titokzatos holnap, melynek rejtélyét már megfejtve óhajtottuk volna látni, folytonos haladásra sarkalt bennünket. Bőfél után, apró sziklás hegyekké alakultak a halmok és a völgyekből felénk áradó hide levegő egy új világ közelségét hirdette nekünk. Megállapodtunk. Hogy hova, milyen helyre jutottunk, az még rejtély volt előttünk; — de hogy sivatag nem fog ezután következni, abban bizonyosak voltunk. Isten mindenható kegyelmét, ki véghetetlen jóságát már több ízben éreztette velünk, továbbra is kérve, — leheveredtünk.

(Folytatás következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Kerpel Izsó

60,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába

Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városi és megyei telefon: 385.

a következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: Tardos: Néró anyja, Gorkij: A csavargók, Dobos: Tavaszutó, Pekár: Rokokó idylek, Pierre Loti: Azyadé, Remellay: Kereszt és félhold, Karr A.: Hajnal után, C-ieseri Bors: Egy görbe nap, Bárony: Visszhang, Craik: Garand lelkész leánya, Gárdonyi: 12 novella, Andronicus: Öngyilkosok, Delitzsch F. Babylonia és biblia, Gorkij: Éjjeli menedék hely, Schubin: Éő halott, Hang F.: Utazók könyvtára, Doyle C.: Sherlock újabb kalandjai, Illovay H.: Gyermekmekedő, Blücher: Heine Jaga, stb. stb.

Németben: Flott F.: Aus d. Memoiren, e. Gigeris, Scnitzler A.: Reigen, Hilern: Am Kreuz, Schubin: Refugium peccatorum, Gyp: Baron Sinai, Gerdorff: Ein Wille, ein Weg, Pollnitz: Galante Memoiren, August des Star ken, Abt: Sich selbst gefunden, Olden H.: Die rote Kravatte, Rose F.: Provinzmädel, Kerichen als Sorgen u. Sektrecher, Crocker: Eine verhängnisvolle Fahrt, Lie B.: Nordwärts, Gorkij: Nchtasyt, X.: Fürstinnen der Ncht, Westkirch: Um ein Liebesglück, Hedenstjerna: Der Majoratsherr, Zobelitz: Prinzesschens Glück, Ohnet: Der Schritt zur Liebe, Hackländer: Vier Könige, Hrczeg: Die Morastblume, Gorkij: Im Asil für Obdachlose, Mirbeau: Der Abbé, Wendung: Lilius Lebenslauf, Sünde: Die Wandertruppe, Maunhner F.: Xantippe, Felicitas: Kerichen als Anstands dame, Hamerling: Die sieben Todsünden, Dielitzsch F.: Babel u. Bibel, Osterloh: Oberlehrer Gesenius, Prevost: Flirt, Sudermann: Die Siegerin, Gyp: Nicht eifersüchtig, Zola: Wahrheit, Runkel F.: Prinz Johann, Walter M.: Im Netz gefangen, Faust dr.: Was uns Frau Venus erzählt, Flott: Compas für Liebende, etc. etc.

Francia és angolban igen sok érdekes újdonság.

Kölcsöndíj havi 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként 8 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Videki barlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Egyben ajánlom

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntáramat,

melyben a legújabb és legértékesebb zeneművek is megjelenésük után azonnal kölcsönzésre kaphatók. Zenemű kölcsöntári díj 1 óra 2 korona vagy hangjegyenként 20 fillér. 247 oldalas, teljes zenemű-kölcsöntári jegyzék 40 fillér.

Pontos kiszolgálás vidékre is.

Ugyane cég antiquár osztályában több ezer kötet antiquár-könyv 20, 40, 60 fillér és 1 koronájával árusítatik. Francia és angol könyvek óriási készlete.

Minden zenemű-újdonság raktáron.

Áltájszott zongora, hegedű- s cimbalom hangjegyek óriási választékban, meglepő jutányos áron.

Irodai szükségleti cikkek legnagyobb raktára. Igen olcsó árak. Posner-féle üzleti könyvek teljes bizományi lerakata.

Festőminták nagy készlete; úgy eladásra, mint kölcsönzésre. Aquarell és olajfestékek, festővaszon és praeparált festőkartonok. — Gyönyörű képek. Olajfestmények és rézmetszetek. Képes levelező lapok óriási választéka. Nagyon és kicsinybeni árusítás.

Nyomatványok olcsó és azonnali készítése. Igen olcsó árak, pontos és tiszta munka. Névjegyek 10 perc alatt készíttetnek. 1443

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, augusztus 11.

Dacára az idény előrehaladottságának, ma aránylag nagyvön esekély hozatal volt s a mal-mok élénk vételkedv mellett, jól tartott áron vásároltak.

Elkelt mintegy 1500 mmázsa buza és 500 mmázsa tengeri.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Ó Buza 6-80—7—
Buza 1-ső minőségű 6-70—6-80.
Buza közép uj 6-40—6-50.
Tengeri ó 5-90—6-00.
Rozs névleges jegyzés 5-30—5-35.
Arpa névleges jegyzés 5-40—5-50.
Zab névleges jegyzés —.—

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 11.

Délitőzsde. Buzakínalati mérsékelt, a vételkedv korlátozt. Nyugodt irányzat mellett 28,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonafélék változatlanok. Időjárás szesz.

Készlet. Berlin 1/4, Páris 10 olcsóbb.

Zárás 12 órakor

Buza októberre	7-30—7-31
Buza 1904. áprillisa	7-36—7-37
Rozs októberre	6-15—6-16
Rozs 1904. áprillisa	6-37—6-38
Zab októberre	5-30—5-31
Zab 1904. áprillisa	5-55—5-56
Tengeri augusztusra	6-11—6-12
Tengeri szeptemberre	6-14—6-15
Tengeri 1904. májusra	4-92—4-93
Répe augusztusra	10-75—10-85

Zárás 5 órakor

Buza októberre	7-31—7-32
Buza 1904. áprillisa	7-57—7-58
Rozs októberre	6-15—6-16
Rozs 1904. áprillisa	6-37—6-38
Zab októberre	5-31—5-32
Zab 1904. áprillisa	5-55—5-56
Tengeri augusztusra	6-13—6-14
Tengeri szeptemberre	6-14—6-15
Tengeri 1904. májusra	4-96—4-97
Répe augusztusra	—

Nyári színház.

Szerdán, 1903. évi augusztus hó 12-én:

A drótostót

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban Írta: Leon Viktor. Fordította: Ruttkai György és Mészáros Adolf. Zenéjét szerző: Lehár Ferenc

Az előjáték személyei:

Blácsek Milos Juhász S.	Zsuzska	Kley Marika.
Milos, fia	Kley Margit.	Miklósi Ilona.
Vojtek, drótos	Füredi J.	Pfefferkorn
Babuska, neje	Pajor Agnes.	Vaklavec
		Nemeth J.

A darab személyei:

Günther	Sarkadi A.	Giza, énekes	Göcz Aranka.
Mici, leánya	Rózsa Lili.	Lóri, énekes	Szilassy J.
Jankó	Szabó József.	Örmester	Győre Alajos.
Pfefferkorn	Polzár S.	Giralt báró	Mariházi M.
Zsuzska	Karácsonyi.	Kohary	Könyves J.
Milos, káplár	Bejcz Gy.	Czinczer	Somlai A.

Kezdet 8 órakor.

Kávéház átvétel.

Van szerencsém a nagyérdő közönséggel tudatni, hogy a Szabadság téri

Fiume kávéház

meg- és átvetttem. Igyekezem tiszta, egészséges italok és hűsítővel az igentisztelt vendégeim elismerését és szíves pfogását kiérdemelhetni.

Tisztelettel:

Radó Igné,

kávé.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, **rheuma,** köszvény, szívelzsírosodás, **vérzegénység,** szívbillentyű, nő, tüdő és gégebetegségek, rossz testtartásnál.
Gyógyeszközök: Hidegvízgyógyimód, villamfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1505

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Ezen üzlet szolid és olcsó kiszolgálása révén
általánosan ösmert!

Nem csoda,

hogy csodálkoznak a felett, hogyan vagyok képes **valódi**
fémjelzett tiszta arany ékszer és finom pontos járatú órákat **oly rendkívül olcsón** árulni. Mint például:

Egy szépen díszített rem. nickel anker óra 2 frt. 30 kr.
Egy nagyon finom vasúti nickel óra . . . 3 forintért.
Egy erős finom aczél rem. óra . . . 3 frt. — kr.
Egy háromfedeles tula rem óra . . . 5 frt. 50 kr.

Arany és ezüst női órák rendkívül olcsón.

Arany gyűrűk, pl. 5 soros tiszta arany 15 kövel 4 frt. 60 kr.

Arany láncokat csak az arany értékért és csekély fagon díj.

Ebresztő órák 1 frt 70, 1 frt 90 kr-ával.

Órákért és órajavításokért, a melyeket saját magam javítok, 3 évi jóllátást vállalok.

Zálogszedula és törött vagy használt aranyért a legmagasabb árt fizetem.

Tisztelettel:

Zinner Vilmos,

művész és ékezetész Arad, Forray-utca 2/b.

Vidéki megrendelések lelkismerettel lesznek eszközölve.

Cséplőgépek

felszereléséhez szükséges hivatalos

Mentőszekrények

10 koronáért kaphatók

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedésében

1427

== ARADON. ==

85—1903.

Hirdetmény.

A kedvezményes borítaladó fizetésére igényt tartó szőlősgazdák ezennel figyelmeztetnek, miszerint a házi fogyasztásra szánt borszük-

ségletüket az 1892. XV. t.-cz.-re való hivatkozással f. évi szeptember hó 15-ig a fogyasztási adófelügyelőségnél bejelentésük.

Arad, 1903. évi augusztus hó 6.

Varjassy,
h. polgármester.

Fontos! Fontos! Fontos!

Cséplőgép - tulajdonosoknak!

Elsőrendű, legjobb kötszerek, sebészeti eszközök és használati utasítással ellátott

Mentő-szekrénynek

az ára 5 forint.

Figyelmeztetés: Az első segélynyújtáshoz okvetlen szükséges **Mentő-szekrényem** csont törésekhez alkalmazandó sinekkel is el vannak látva.

Lábizzadás

Hónaljizzadás

ellen kipróbált biztos hatású szer a **Hajós-féle**

Szárit!!!

HINTÓPOR

Szagtalant!

(Tanno-salicyl comp.)

126

Ára egy doboznak 35 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyszeri laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Krausz Elemér és Társai

Drogueria „A Vörös Kereszthez”

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

az udvarban.

507. Városi és megyei telefon szám 507.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Drogueria- és illatszer üzletünket

ugyanezen ház udvarába helyeztük át.

Üzleti kiadásaink tetemes kisebbedése által azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy elsőrendű és legjobb minőségű árucikkeinket a legolcsóbb és legjutányosabb áron bocsáthatjuk a tisztelt közönség rendelkezésére.

Minden rendelés, akár személyesen, akár telefon útján, a leggyorsabban expedíálattik és kívánatra házhoz szállíttatik.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Krausz Elemér és társai.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Lakás,**

5 szobából és mellékhelyiségekből kiadó. Évi bér vízhasználattal együtt 350 forint. Halász-u. 27. sz. 1708

Jegyző urak!

Négy évi gyakorlattal bíró, a közgazgatási tanfolyamon kitüntetéssel képesített okleveles jegyző. Ilt, ki az összes jegyzői teendőket teljesen jártas, megfelelő állást keres. Címe megtudható a kiadónivaltalban. 1737

Szülők figyelmébe.

Jobb családból való gyermekeket ellátásra és segédkező tanításra vállall. Eckstein Mór, aradi tanító, Zoltán-utca 4. sz. 1739

Négy szobából

és mellékhelyiségek-
ből álló

emeleti lakást

Szent-László-utczában

november 1-től kiad 1740

Ludig István, ügyvéd.

Legolcsóbb óra, kerékpár és varrógép
javítóműhely.

Ascher Ferencz és Társa

órás és műszerész.

ARAD, Deák Ferencz-utca 39.

(szemben a Vas-szállodával.)

Ajánlják magukat mindennemű órák javítására 2 évi jótállás mellett, ugymint kerékpár, varrógép, író- és kötőgépek, graphopon, beszélő és zenélő-gépek javítására, továbbá villanycsengő és telephon berendezésekre úgy helyben, mint vidékre jutányos árban, pontos és gyors kivitelben. Nagy raktár varrógép és kerékpár felszerelésekben. 1485

Veszek zálogcéduát.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCA

Minorita-palota.

Arad legolcsóbb bevásárlási forrása

órák és ékszerekben.

Kézpénzért a legmagasabb árban vesz vagy más új tárgyakra becserél mindentéle drágaköveket, arany-, ezüsttárgyakat, jó vagy tört állapotban.

TELEFON 438. 1431

Veszek zálogcéduát.

**Férfiak
ingyen kapnak**

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultára egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek. 1487

**Fiatal segéd
kerestetik**

szepetember 1-sői belépéssel,

ki magyar, német, román és szerb nyelvet beszél,

Halmos Testvérekhez,

Battonya,

rőfős és divat-üzlete.

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek gyári áron. A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

K u t a k

a hozzávaló csövekkel gyári árban.

Hönig Frigyes

harangöntőnél 1695

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogadtatnak.

Feltűnő újdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.
legjobb valódi francia 1434
SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

PAGLIANO-SYRUP vértisztító- és edző-szer

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár Florenz, „via Pandolfini“ (Olaszország.)

Szétküldési főraktár: Brachetti gyógyszerár Ala. (Dél-Tirol.) 798

Alapított 1840.

Divatáruház

Telefon 231. sz.

ARAD,
Szabadság-tér és Forray-
utca sarok.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

ARAD,
Szabadság-tér és Forray-
utca sarok.

Siegl-féle vásznak
eredeti gyári áron
és vászon maradékok.

Schroll-féle
chiffonok,
selyem damaszt ágyneműek.

Regenhart és Raymann-féle damaszt asztalnémi, ajour és színes kávéok, törülközők és konyharuhák.

Kész női és férfi fehérnemű.
Nagy választék férfi és női zsebkendőkben.

Állandó nagy raktár teljesen kész bébe-kelelgye. Remek himzett bölcso takarók, a kis kelelgyéhez tartozó összes kelelkek.

Csak elismert jó minőségek és olcsó árak.

Aradi nyomda részvényláraság könyvnyomdája.